

Hain 5967
Proctor 806

Eloquentissimi viri ac principi oratione artis
doctoris. Augustini senens de varijs loquē
di regulis sui e poetarum pceptis. Tracta
tulus incipit feliciter.

O Redimus iam dūdū a plerisq; viris
etiam disertissimis persuasi. eū demū
artem quēpiam in dicendo nōnullam
adipisci et si veterū secratus vestigia
optima sibi quisq; imitandū proponuerit. Neq;
enīm qui diuinus in Ciceronis lectione versatus
sit non esse in dicendo et ornatus et copiosus po-
terit. Nam et horridiora crebrius consecrati ipi
q; aridi ieiuniū et mūlti fiant necesse est. Lecti-
tantū igitur mihi. Ciceronis volumina. quē elo-
quencie parentem appellamus pauca notatō
ne digna visa sūt quib; si vtemur vulgarium
sermonem aspernā ad eloquētiā p̄imius
accedemus. Sed tū id in primis admouendum
sit q; aliter diligētissimus et insigmis orator. f.
Quintilianus de orationis partibus dicere con-
fueuit. Neq; enīm sūt leges oratorū quadam ve-
lut immutabili necessitate cōstitute. nec rogaci
bus ut idem dicebat plebi sue sc̄itis facta sunt
ista p̄cepta. Sed vt instācius picturis poema
ab⁹ ceterisq; in ornanda q; viri eloquētiā oraci-
one plurimum semper decoris atq; venustatis

habuit varietas atq; qd dicitur solet cauendum
tenendumq; est id an omnia ne ars vlla dicendi
si fieri potest videatur.

Prima lex

Dec igit primâ lex sit cōmutacōis varietas scz
quā eruditōrū aures nō difficile iudicent. hoc
igit iacto fundamēto p̄ pauca dēm̄ c̄ps scribā
amicē suauissime que et si nō semper ut pluri
mum tū h̄js rācōmbus tibi seruanda erūt Sz
iam nostri īstituti nascetur exordiū.

De verbo

Plerūq; enī qui oratorie artis florib⁹ ac falera
tis ut aiūt v̄bis studieit v̄bū ḥtē tritā vulga
tāq; ḡmaticoꝝ cōsuetudieꝝ qd i calce absolute
ōionis locari c̄fuevit id illi potius coaptant īm
tio qd omne tibi exemplo erit manfestius.

De p̄ibus orationis

Scis plenam orationem tribus c̄stare p̄ibus
quas suppositū ut ipsorū vocabulis vtar. ver
bū. a appositi vocant. dicunt igitur gramatici
Scipio africanus delevit carthaginem. Orna
cōis vero eloquij homines conuerso potius
vtinē ordine Cartaginem Scipio african⁹
delevit Illi Marcus c̄cero v̄titur familiariter.
P. L. h̄j vero. P. L. Marcus c̄cero. familiarter v̄ti
tur R̄ibus plane exemplis patere arbitror
appositum primum ī oracione. Suppositum

mediū. nolissimū vero locum tenere verbū. sed
si quid pro grammatorū more post appositorū
erit id īicio oracōis poni solet cuius rei exempla
subiectam. Scipio Emilianus euertit. Suā
māciam urbem opulentissimam hispanie. His
spanie opulentissimam urbē Rumaniam. Scipio
Emilianus euertit. Nō ignoras multa ēē
genera epistolaz. Epistolaz genera multa ēē
non ignoras. Licurgus condidit sanctissimas
leges lacedemonijs. Lacedemonijs sanctissimas
leges licurgus cōdidi. multa cōsimili ratione.
Appositum plerūq; ī principio apponit. supo
fitum ī medio. ī fine verbū. Vt. Ariopagum
Solon. Salaminus primus cōdidi. Ceterum
diuersis ordinib; et locis colloquande partes
sunt pro aurium iudicō quod quidē solo vnu
comparatur.

Iam vero de aduerbijs q; sunt veluti adiectiva
verbōz dici pot. passim ubiuis loci ponenda ēē
vbi deum apieius cōgruere visa fuerint. mo
do ī principio. modo ī fine. modo interiecta ī
ter utrumq;. Quām re diligenti vtendū est cō
filio. Sed xpe verbum p̄tenuestam frequēci
us reddunt oracionem. S. ff. Maximus ante a
lios fortiter atq; amīmose pugnabat. C. Lentu
lus. Scipione familiarissime vtebatur. Clemē
tissim⁹ Cesar humiliter ignoscēbat nūc vero.

ad reliqua.

De prepositis omnibus.

Prepositores ppulcre it substantia et adiectia noia
iterciunt ut ferace i agro. orissio iloco. marcas
ad res. hanc ob caus justis de caus aliaq; hmoi
spluam. Nec prepositores solu s alia pte a. cuiusmoi
nuc sumem exempla. maria i republika diligē
tia. mag i paretes pietas. incredibil i oes cues
obseruantia Summa in hostes liberalitas.

De nominibus nominatiu casus.

Atq; etiam pulcrinū iter duos casus puta ntos
aliqd omne posse. ut oia cipublie inā. statates
militū ai. imama sceleratorum homin flagitia Econū
so etiam omittuta ac tuis poita oioe plurimū exor
nat ut h daitudo viri. h qrit auctoitas loci.

De nomine Adiectivo et Substantio

Venuste etiam plerūq; pcedit adiectim nomine
statiū. ut tua dignitas. optima vīt. dīmū ingenuū
Exquisita doctrina. magni etenī efficit q iloco qz
dō sita sit. qd testat Boe. i hijs omētarījs. qd
i Arist. libros scripsit ubi a. Cy. a Vir. ponit
exempla. Bo. aut hec vba fuit. n de senectute ali
qd scibē velle m qd ita iocida h libri secdō
fuit. Et enim qntū ad orationis compositionem spe
ciat maximū differt q vba et nomina predica
tionis sue ordine pferatur mltū enim interest
in eo qd ait Cr. ad hanc te amētiā natura ppegit

Voluntas exercuit. fortuna seruauit ita dixis
se ut dictum est an ita. Ad hanc te amenciam
peperit natura. exercuit voluntas. seruauit fortu
na. Sic enim est minor sententie magnitudo mi
nusq; in ea lucet id quod si sic cōponatur emi
net a sese failentibus hominū auribus aimisq;
patescit. **R**ursum cum dicit. Virgilius. paci q;
iponere morē. potuisset suare metrū si dixisset
morem q; imponere paci. sed eēt debilior son⁹
Nec eo idu versus tam preclare ut nunc cōposi
tus diceretur qd idem nō esset apud dialeticos
hoc vero Poetius. nunc ad reliqua.

Negativa dictio apte in calce orationis ponitur
Ut prestancorem te vidi neminem. Scipione
dariorem in bellis laudibus inueni neminem
tua erga me benevolencia. tuo in me amore
carius est nihil. Qui te ardencius amet habes
neminem. Sed et possessor ante possessionem
ut optimi viri diuinitate. prestantissimi viri vir
tus. prudentissimi viri consilium.

Ruid vero pulchrius q; si pro gerundis que
appellat. utemur gerundiis nominibus ut tri
tum est pristinam exemplū. ut rem causa amā
di virtutem. rem amāde virtutis causa. gracia
gerendi bella. gerendorū bellorū gracia. Ad a
plexadā virtutē **R**uevna precepō est optia
crebracq; eius apud **M**arcum **T**ulium aliosq;

eloquentes viros fuit semp obseruatio.

De relatuos.

Nunc aut multa cōficiā que si diligēter aduet
teris haud parū ornatus latīno conduct̄t elo
quā. Sed id mīhi ī primis animaduertendū
videtur ut quom tria fuerint Anicēns et con
sequens ac eorū mediū relatiū nomen Si id
cōsequens fuit ut homīs vel rei cuiuspiā p̄priū
nomen tunc relatiū sequenti semper congru
at Alioquin non latīna oratio sit; sed a dōctissi
morū hominū cōsuetudine aliena. Alias enim
potest cum alterutro conuenire si non sequat̄
p̄priū nomē quā rem facile exempla declarat̄
et priscorum auctoritates cōplures. Marcusei.
primo tuſtulanarū questionū ſtudium sapiē
tie. que Philosophia dicit̄. Et ſexto de re pu.
Confilia adiutoriū hominū iure sociat̄; que ciui
tates appellantur Atq; iterū ex illis ſempiter
mīs ignibus; que ſidera et ſtellās nuncupatis
Salustij quoq; id tritum est. Et locus in caſe; e
quod tuſlianū appellatur. Innumerabilia in ve
tuſtis codicib; id genus inuenies. Nec eſt gra
matice viciū qd quidē ignari ſeracū arbitrantur
S; a nos aliqd exēploy afferam; p̄daz est C.
op̄ q Catho maior dicit̄. atq; verbis vicerib;
confundendū eſt qui ſunt ciues. p̄ditā virizē vibī
bus pelledi ſūt q eſt ciuitatū p̄mīces a ſentīna.

decoris plerūq; relativū nomen cū eo cōcōrē
est quod se quātūr.

Illud quoq; īspectandum est. nam cū tria ex
istant quorū vñ relativum sit nomē frequē
tissime eorum duo ī eiusdem casus exitu con
ueniūt. Nam exempli causa dicam aliquid. Si
quis hunc sermonem protulerit. Liber ī quo
de virtute agitur predatus est. concordāt nāq;
eod casu e trib⁹ duo illa que maiori vicinitate
coniuncta sunt. Aliud item exemplum huic ser
mōi sit Quas misisti lēās ad me ī locūdē fuere
Sermonem quē audistis non est meus. quam
existimas de mostenis orationem. Eschimis est
Atq; huius sermois cerebrū īuenire poteris
apud veteres vsum. **A.** Tulius officiorū p̄mo
quorum aut officiorū p̄cepta traduntur. ea
quamq; pertineant ad finem bonorum virgili
us **M**arcus. ī Enei. vrbem quā statuo vſtra est
Terentius ī andria. posthac quas faciet de
integro comedias spectande an exigende sunt
vobis prius **I**dem. populo vt placeat quas fe
casset fabulas **I**de. Quas credis eē has non sūt
vere nupcie. atq; ei⁹ moi fimo pluimū exornat

De prepositōne Per.

Id quoq; notatu dignissimū est. vt cū positūa
ecīā velimus augere noīa bñs prepositio acci
dat. **C**icero ī epistola ad **C**uriorem **C**ariss

equē sis ac pio cūdūs Idē de deatōre primo per
beati illi videri solent qui in optima re pub. cū
honoībus et rex gestarum gloria florent a cū
vite cursum tenere potuerūt Terentius in eu
nucho ppulchra credo dona haud nostris si
milia Nam pegratum valde gratum significat
Et in oratione lepide psonat.

De aduerbijs suplativo ppositis.

Atq; Suplativis multo longe et q;. Aduerbia
prepomimus Idq; se penumero ppulchrum
videri solet ut longe amantissimus nēi multo
omnū fortissim⁹ Et ago tibi q; maximas gra
cias. Cōpatis vero vel multo vt lōge ppom so
let. ut iustitia multo pclarior ē ceteris v̄tutib⁹
Et Socrates longe alijs phis sapiencior.

De nominibus pfectis a grecis.

Illud etiam ne qua q; omiserim⁹ cum enim no
mina quepiam sint profecta a grecis tercie ste
xionis a obliquos cas⁹ habēcia qui rectos su
pant latini oratores frequētissē lēris illoq; qui
busdā imutatis singūt aliarū declinacōnū noi
na a genus seruat qualia poematis enthymēa
tis. delphim⁹. elephātus et lampada existūt q;
a plerisq; tercia flexione proferunt scilicet poe
matibus. delphim⁹. elephas. lampas hanc tū
obserua cōnēm diligenter cōmenda memorie;

De dafug.

Cū aut̄ volum⁹ nob̄ ostendē aliquid iocundū
honestū vtile esse tūc datiuo cū vbo vtimur fū.
es. est. substantiuoꝝ quoꝝ illa adiectua sunt.
Nā ne ab exemplis discedā quid aliud signifi-
cat hec res mihi iocunditati est q̄ hec res est mi-
hi iocunda. Idemq; ipsū. Tue mihi lēe fuerūt
gaudio quod est ad gaudiū vel gaudiū mihi
attulerūt. Eodeq; pacto leges dignitati sunt rei
pu. Predara vrbis edificia ciuib⁹ deoñi sunt.
vicia de detori sūt viris & de dec⁹ pariūt homib⁹
de q; ceteis cōsimili racōne.

De afficio.

Verbū Afficio et pulchrū est a late patet. Nā
afficio te honore. est. te honoro et facio tibi ho-
nore. Afficio te voluptate & tibi voluptatē affe-
ro. Afficio te laudib⁹. ē. te laudo. Afficio te pbro-
n. vitupero te. Afficio te omodis. ē. omoda sibi
facio. Afficio cadaueā sepultura. est. Cadaueā
sepelio. Afficio iimicos iuria & facio iimicis i-
uriā. At q; similit̄ Afficio dolore & doleo affi-
fio gaudio & gaudeo. Afficio vere cūdia & vere
cūdor. latissima est hui⁹ verbi vspacio. Ne
q; tamē te lateat afficio disponē significāē hinc
ē illud plinij viua vox magis afficit. Neq; enī
sine optimis caufis tam lata tam q; diffusa est
hui⁹ verbi significatio. Sed hoc satas.

De dictione. tum.

Non est autem ignorandū q̄ si duo aut plura

duobus quod p^rearo v^su venit si illa se pariter
habuerit utriq^z. tūm. dictionē preponim⁹ Qd
liq^z at exemplo. Par est. M. C. Lelio doctrīne v^t
tus Quātaq^z est eius viri pbitas: tantaq^z est
etiam viri scīentia. tūc redē ac splendide dix^e
rim. C. Lelius vir tūm doctus. tūm splendidus
Indeq^z magna est in. C. Lelio . tūm virtus. tūm
etīa doctrīna. C. Lelis plurimū tū v^tute tū scien
tia rerū valet. aliud itez exemplū Clemstodes
tū consilio pollet in vrbamis reb⁹. tū in bellicis
negociis: virib⁹ atq^z amī magnitudine flo
ret Sic enim tantū ostenditur in reb⁹ vrbams
esse cōsiliū: quātā in bellicis magnitudinē amī
mi. quod tūm geminatum posītum est.

De coniunctione.

Sed eandē vimq^z habet geminata et cōiunctia.
ut Eneas est et terra iactus et alto Id pfecto
significat Eneas tūm pelagi. tūm terrarum labo
res perpessus est. Africarus item singulatis
et vir. et Imperator. idem sibi vult Africarus
tūm magnus vir erit. tūm Imperator.

De dictione Cum

Si duo contra. nequaq^z paria fūnt: sed alterū
minus complectitur alterū vero magis ita effi
ciendum est ut quod leuius existat locem⁹ pri
us atq^z ei. cū. dīcō e^z pponam⁹ Qd aut gravius
validiusq^z id posteri^z posītū. tūm dīctio pcedat.

Quod patesciam exemplis C. Lelius amat
Scipionem. propterea quod eum doctum cognovit homi-
ne et insuper virum optimum Quod postremum ad
amorem vehementer impellit. quare ita oratio est
instituenda. C. lelius amat Scipionem Cum ob do-
ctrinam eius Tu propter virtutem Ita virus in
hac benignolencia plus momentum habet. Atque ita
si dixerim. Cum omnes fortunati sunt qui bene vi-
vunt Tu propterea qui omnia deserunt et virtutem
solam complectuntur hos namque posteriores multo
beatores esse ostendit si quis superius modo allata
preceptum sane intellererit hoc Marcus Cice-
ro. in primis frequenter usurpat Ex quo illud
cum omnibus consulendum cum his qui armis
positis ad imperatorum fidem confugunt significat
enim fugientibus ad imperatores a se de dentibus.
multo magis consulendum esse Atque in Catone
maiori mirari se se aiebant scuola. M. Cato
mis. Cum ceteraque rerum praedam sapientia. Tunc
quod nunquam fuerit illi senectus grauis Sed hac de-
re satis.

De laude explicanda.

Iam vero explicandum est qua ratione quamvis
personam aut laudari aut vitupari oporteat quod
ad decorum sermonis pertineat. Nam illud trifaria
posse fieri compertum ex monumentis literarum. Si
ergo velim ostendere. M. C. habere magnam vir-
tutem cum verbo suum est. commodissime fiet. M.

Cy. vir ē maḡ v̄tūrē M. ci. vir ē magne v̄tūs.
M. ci. vir ē magn⁹ v̄tute. Pla. ph̄s fuit p̄stās in
genio. mulier ē clara morib⁹. claraq̄ mor⁹. claraq̄
moib⁹. vir egregi⁹ laude. egregie laudis. l̄ e gre
gia laude S; illud pri⁹ magis poetaq̄ ē. Postic
mū vero a splēdidissimū ac p̄politū Aristotelē
scientie copia ph̄i. Ex q̄sita doctrina. vir acerri
mo igēmo. Qd̄ quidē ut disertissim⁹ Pr̄stian⁹
mqt significat. Aristotelē habētem scientie co
piā. Et qui habeat exquisitā doctrinā. Ceteraq;
confimili ratione. Quod quidem Aulus Gellius
sentire videtur in noctibus atticis. Est enim ve
lut defectio quedā sed postea v̄surpata est ab
eloquentissimis viris et clarissimis oratorib⁹.
qua et nobis quoq; vtendum est.

De participijs.

Atqui p̄cipioꝝ tū accusatiū cas⁹ sepe: tū abla
tiū locū tenuere infimū verbis: hinc Salusti
am̄ illud. Nā et priusq; incipias cōfultozer ubi
cōfulneris mature facto opus est. Et Terentia
na misis Olierium alloquens amicam Pam
phili. Jam iam inquit inuentū tibi curabo ad
ductum tuū Pamphilum. Qmmā nāq; illa. cō
fulto. facto. inuentum. adductum. consulere.
facere. inuenire. adducere significant. Verum
oratores frequenter h̄is racōmbus ablatiuo
rū casū v̄tintur: accusatiū orū perraro.

De dictione opus.

Et quoniam de nomine qd est opus attulimus mentionem intelligendum est Opus est mihi hac significare me egere hac re. Sed id varijs casib⁹ iūgi solet. Nam etiam opus est mihi opera tua nominatio casu a tue ope et tuā opam a tua ope ra dicam. Sed postremū ornatius est a tū oratorū. Ceteris rationib⁹ poete potius historiū vtūc nos aut̄ quedā precipim⁹ ut cognoscamus a veteribus usurpata eisdemq; vtamur. Quodā vero ut cognoscam⁹ solum. nā opus est mihi hāc rem nunq; oratori dicat.

De Adiectivo et Substantivo.

Quid illud. nonne pulcherrimum est. ut cū duo noia alterū adiectiuū substantiuū alterū eodem casus exitu pferri debeant. ut sepe crebrimeq; contingit. Tūc adiectiuū vocē que est neutra in vim substantiā trāsseram⁹. a substantiuū ad dictum appositiū genitio casu locem⁹ Qd ut fieri quēs est eruditis ac disertissimis viris Itaq; erit exemplo manifestū nam cū multā virtutē dictur⁹ sū. Si multū v̄tus ei⁹ oīomis loco posuero multo p̄tulerim venusti⁹. multū pecunie enī significat multā pecuniam plurimū vieti⁹. viēs plurimas Quid animi. quis anim⁹ Quid res. que res Quid cause. que causa. Aliaq; item p multa. Sed animadūtendū est Nā si genitius

cas⁹ ille fuerit singularis totā itē oīoē; singula
riter exponē dēm⁹ Sim̄ pluralē pluraliter. nāq;
Exēpli ḡtia Multū pecunie. multa pecuia. in sin
gulari numero At oītra multū pecuia⁹ significat
multas pecunias plurali numero dīlīsq; est a
alioz racō. ut mstū rotoris singularē. plurimū
virū pluralē habet quoq; significacōem.

De parum et satis.

Et adūbiaq; nōnulla vīm eādē ētinēt p̄fīm ve
ro duo h̄ec. paꝫ. & satis. Pā paꝫ sapiencie. e. p
ua sapiēcia Satis virū. sufficiētes vires Et n̄l
q; siue nomē siue aduerbiū sit in eadē sepe ob
seruācia cadit. Nec igitur hacten⁹ sufficiunt.

De Cum a Et.

Qm̄ aut̄ singula h̄ec fere īuestigauim⁹ idq; di
gnū ḡmīcōe ē: ut cū duo meminerim⁹ s̄tātā
noia q; vtiq; epithetō adīend⁹ sit. ut Adieci
ūū ipſū i p̄ncipio colloce⁹ a cōsequētib⁹ s̄tā
fiūis. & tū geminatū & duplicatū Et. preponam⁹
Exēpli vero cā Afferāt Cyce. vba Afficcan⁹ fin
gulais. & v. & ipator. q; enī Affri. singulatis. &
vir. & singularis ipator. ppter magnā & doctoris
auctoritatē za verbis. & ppter magnā auctoritatē
verbis. & ppter magnā auctoritatē doctois. pre
clarus & miles & ciuis Illustris tū vic. tū mpa
tor. optim⁹ tū patrie defensor. tū gubernator. Ju
st⁹ a rex & iudex. Cōsimilia eōdē mō se hacten⁹.

Sed et sépenumero cōtra eodem ordime vni sū
statiuo preposito duo adiectua aut plura def
iniunt Exempla sūt que nūc substituā vir Tum
bonus Tum etiā tempans Impator tum calli
dus tum fortis. Iudex et integer et solers. Or
namēta ciuitatis tum multa. tum p̄clara. Alia
tuipse connecta. :

De substantiuo locū Adiectiuū tenente.
Nonunq; etiā duo substantiuia ita se habet ut
alterū vim suā vbiq; cōseruet ac tueat. alterū
quasi quēdam obtineat adiectiuū noīs locū: et
eius fugatur officio Quale est virgilianū illud
primo Eneidū Aolemoq; a montes in sup altos
imposuit. ac si dicat. molestos montes imposu
it. aut molem mōtosam. Cauendū ē ne ab ho
nestate naturaq; discedam p̄inde ac dixerit.
Cauendum ne a natuāli honestate discedam
S; nota tibi hec sint Et ne quasi historiā terēs
dicendorū seriem nec tam Itaq; pateficerim ut
fese mihi forte quedā obtulerint. Et qñvnum
substantiuū mutat in adiectiuū. tangit cur figu
ra que dicitur Endiadis. :

De vltimis supinis.
Ceterū non ignoras ut ipse arbitror extrema
plerumq; ornate ac puenuste signifīcaē gerun
dia accusatiū casus ad dōne p̄posita ut res
difficilis credici est ad credendū memorabilē

vifi. est. **A**d videndum. **S**ecunda audiū ad audiendum. **S**uavis gustu ad gustandum. per multaq; similia ac pari modo sese habent.

De suplativo.

Nec id te amice lateat ut cū fuerit suplativū qd pīā duriā aspiusq; a suplatue significandū sit ut p suplatio suū positiū afferā et ei suplatiū ap tūq; appōam adūbiū. **N**ā marie meōcabile fā cīn. ē. meōrabilissim facin. **M**arie raz gen hōim. est. rarissim gen hōim. **S**; admodū a m pīmis positis adiūcta vim ferme eandē retinet.

De laude mediocriter explicanda.

Id aut neqq; pterier ut si quē q vntē habeat velim mediocter laudaē dicā exempli causa. Pericles vntē p̄stans pīnceps erat Athēnis. **V**el q multa p̄clara gesserit Themistodes reb⁹ gestis floruit Sim velim vhemēter ac pluri mū laudāē adiciā gloriā sive laudē a causā laudacōis casu ḡtio ostitutā pīterides. ut isdē exē plis Agā vntē gloia p̄stans athēnis dariūt. Themistodes gestaz rez laude emicuit. Sicq; **M. An.** prestabat eloquentia mediocriter laudat ac fere exiliter. **L.** Crassus eloquentia gloria excelluit vehementissime laudatur. Sed tu pro ingenij bonitate alia deducito.

De Adiectivo a Substantiuo.

Quocies noia qd ipēq; testat ḡmaticē Seuīd

pluralis ac singularis vñectunt numeri respo
deam⁹ vicimori. Virgili⁹ in primo Enei. Hic illi
us arma. hic currusq; fuit. non aut fuerūt Te
ren⁹. in An⁹. Amanciū ire amoris reintegracō ē
Xenophōtis deliciē mee fūt hos a que eoz ex
erātus prepabat. atq; ita frequēcius obſuāt
Idemq; si in diuerſis generib⁹. nam siue mal
culmū siue femīmū est. semp⁹ vicimori respon
deam⁹. ut vir a mulier optima ad me venit. In
telligit enim optimū esse virum a optimā esse
mulierē q; venerit. Verū si plurali numero vo
lūmus vii ad masculmū tranſiē necesse est. ut
Vir et mulier leſi pperabant. Alexand⁹ et olim
pias clari fuerūt. Johannes a katherina phi
lipp⁹ oneri extiterunt.

Opere pretium.

Opere pretiū esse. qd⁹ puenustum est. significat
modo vtile esse. modo necessariū. modo iocūdū.
modo laudabile. atq; h̄is significacōmb⁹ id
nomīns veteres usurpant.

Fruī.

Fruī quapiā re ē fructū siue vtilitatē volupta
tē siue pcpere ex ea re. ut cum dixerit. quis oīo
fruor. id ē voluptatem sumo ex ipso oīo quod
secus theologi sentiunt.

Prefeſſore.

Prefeſſore aliqd⁹. est vbiſ a Iudicij⁹ qbusdām

id ostendere et quodāmodo p̄fiteri seu cōfitei
Nt Marcusci. p̄sefert gravitatē alias hone
starem hilaritatem p̄sefert Lelius.

Racōnem habēce.

Racōnem habē est respectū habere sed ut pla
mīus exponā habere racōnem alicui⁹ rei est con
siderare . ut habeo racōnem loci. tempis. ac p
sonar⁹ ē enim ea oia racōe cōplecti et cōsiderare
hanc rem mēte aioue cōplector. hanc rē cōsi
dero: a mente voluo. In aio est significat in aio
habeo Et animus mīhi est volo significat cōritū
est mīhi: a deliberaui et decreui idem est.

Prosequor.

Prosequor te honore. est. te honoro. prosequor
te laude. est te laudo. prosequor te probro. ē. te
viciperio. prosequor te amore. est. te amo. prose
quor te odio. est. te odio habeo.

Benemeritus.

Būmerit⁹ sū de re pub. est. bñficiū in illā cōculi
Būmereti de amicis. ē. cōferre in eos bñficia.

Eque. Atq; Haud.

At Eque p̄ ita. ac v̄l atq; p̄ ut. vel p̄ ornatissimē
ponuntur Exemplū Eque te laudo atq; Ciceronē
n̄ te sicut Ciceronem laudo. Haud pro nō. se
cūs pro aliter in eadem oracōne venuste ac cō
cinne comp̄teq; se habēt. ut haud secus sentō
atq; cur. non aliter sentio. p̄ tu. v̄l sentio sicut tu.

De compatiū.

Ronnūq; ppulchre ḥpatiua p̄ positiuis ponūc ut Alexander macedo habebat corpus imbecil lv⁹ qd̄ imbecillū significat. Satyri in scelerā rebē menā inuehunt. qd̄ est rebemeter inuehunt.

De verbo. Do.

Do Hanc rem vitio. est. vituipo hanc rem. do ti bi hāc rē vitio. est vituipo te de hac re. do crimi m̄. est. criminor̄. do laudi. est. laudo. do laudem tibi. pro te laudo.

De verborū modis temporib⁹ usq;.

Sed neq; illud quidē negligendū est. Nam sūb iunctiū modus p̄ indicatiuo et illius tempa p̄ hui⁹ tempibus interdū haud illepede ponūtur. ut velim sepe p̄ volo. gererē pro gerebam dilexerim p̄ dilexi. dixerim p̄ dixi. fecissem pro feceram. gratū fuerit p̄ gratū erit. feceris p̄ fa cteres. Id om̄ū multo ornatissimū si oportumis locis agat. Quod vbi facitandū sit et pitorū aures facile censem̄t. Quāobrem exercitacō adhibenda est non mediocris que om̄ū ma gistroz p̄cepta supat si q̄s noueit lrās grecas ei qd̄ mō explicauim⁹ non difficile p̄suadetur.

Partim hominū.

Partim hominū p̄sepe dicit. Aulo Lelio teste a idē est p̄ pars hom̄i. id est. quidā homines. Nam p̄st̄m hoc in loco Adverbij⁹ est neq; sc̄m. eai?

Indivisum sicut enim partim hominū ita cū par-
tīm hominib⁹ dici potest quod cum quibusdā
hominib⁹ sonat et quasi quadam parte homi-
num Sed hoc tamē splendidius cum in oratio-
ne iterū fuit adiectū. at est illud **Marcii Tur-**
In epistolis Nam qui istinc venerint partim te-
supbū esse dicūt q̄ nibil respondeas partim con-
sumeliosū q̄ male respondeas Et qui ciuitatib⁹
prafuit: partim nobiles sūt partim populares.

De numero.

Id etiā optimū agnitu q̄ decim⁹ quisq; ē vn⁹
ex numero denario sic et millesim⁹ quisq; ē vn⁹
ex numero millenario. hinc est illud **Cesaris i-**
cōmentarijs Cognoscit non decimū quemq;
esse reliquū alias relictū: militem vulnē. q̄ ex e-
plo uti ppulchrū est. Quotusquisq; homo. ē.
q̄t hoīnes. quot⁹ quisq; miles. ē. quot milites.

Per q̄.

Per q̄ vna dicitio dumtarat pulcherrime posi-
tū sis adūngitur nominib⁹. ut per q̄ dicit⁹ phi-
losophus. per q̄ fidelis amicus.

Alias.

Quid illud nunquid lepidissē usurpām⁹ ut in
orione eadē iterū alias usurpatū locum optine-
at mō adūbi⁹. quale esset si quis dicat Om̄es
hoīnes eadē ferme sunt nati īgenio. alias qui
de nō rident alias vero lacrimantur. omnes item

cives alias boni alias mali nusquam eisdem sunt moibz

De orationibus pueris.

M.A.iuit in castra multo fari dicitur. M.A.ca
stra pecunia in castra perfecta est. Se ad castra co
tulit. Se in castra recepit. Se ad castra perdixit.
Hic habet annos quod veterum consuetudine contra
pedagogicam opinionem dicitur. Alijsque rationibus
dicitur. Huius vigesimum annum agit. degit vicesimum etatis
annum. Est viginti annos natus vel nactus. Sed
hoc postremum magis oratori convenit. Si latuatur
in eloquentia. Si in eloquentia opam ponit. dat
eloquentie opam. Etatem in eloquencia confu
mit. Tempus in eloquentia ceterum. In studiis
incubit eloquentie et alia deducunt per tuum iudicium
Habeo hanc rem in memoria non minus visitate
quam venustate dicitur quod habeo sive teneo haec rem
memorie Teneo hanc rem memoria. Huius rei
memoria habeo. Obliviscor voluptatis vel cuius
cumque alterius rei voluptatis me capit obliuio
amicorum me capit obliuio. Et idem verbum cum ce
teris nominibus in dictum diuersa significat. consi
mili ordine. ut capit me societas ciuitatis. ca
pit me hominum odiu. Capit me studiorum de
lectatio. Virgilius ruris colit. Ciuitatem habet
per pulchre etiam dicitur cum teneo seu conti
neo verbo. ut Virgilius sese ruri continet. Te
net se in urbe.

Preter et Pre.

Si quis vellet se ostentare aliquam rem aliam
ancellere et ultra illam valē renoste dicitur. vñ
p accusatiū preposita. preter. vñ cū. p:e. abla
tio preposita. ut Cesar ultra alios pollebat te
bus bellicis pulcherrime dicit Cesar pter cete
ros ēb⁹ bellicis pollebat vel p ceteris pollebat.

Facilis.

Leli⁹ h; faciles mores seu facile naturā. ornati
us. Leli⁹ ē leui īgēmō nat⁹. Facili natus īge
mō. vel facili mis morib⁹. Scipio Africān⁹ na
tus ē tristi īgēmō. a de reliquis cōsimiliter.

Valeo. polleo.

Valeo a polleo vba a splēdīdissimā fūt a latissimē
patēt a ablātiō ciūgūnē hoc pacto Aureli⁹ Au
gūstīm⁹ plurimū īgēto valuit. Hipocrites īgenij
bitate ceteros pualuit. metridates memoria
M.C.i citate plurimū auctōitate pollebat. Et
clāeo a floēo vba eadē ferme se hñt racōe. Ego
apd diuū Cesare mltū siue possum siue valeo
ōrte et splēdīde dī apud diuū Cesare plurimū
mea valet auctoritas hortensius plurimū pēt
in senatu. multaq; potens in senatu. Ornatus
multum hortensi in senatu valet auctoritas q
potissimū significat eam opinonē q est apud
homines de alicui⁹ viri prestancia que vulgo
attrita cōfuetudīne reputatio nuncupatur.

Est mihi.

Ceterū id perbellū est Est mihi apud te fidēs
id est tu adhibes mībi fidem quod accuraciū
aduertēdū. Nam plerumq; solet sum. es. est.
verbū datiuo iunctū significare h̄c quodāmō
et possidere. ut Est mihi pecunia. Est cesari mag
na potestas. Id designat me pecuniam habere.
hoc. habere Cesare magnā potestatem Cuius
costrūctōnis crebra apud priscos et disertissi
mos viros obseruatio est.

Recordor.

Ego recordor hanc rem. pōcius q̄ huius rei di
citur. Ac idem dicitur. huius rei subit me recor
datio. hec res mīhi i mentem venit. Et mībi oc
currit magis aprie dicit. mīhi succurrit q̄ po
stremum minus vltate dicitur.

Presto Antecello.

Presto et Antecello verba que veniste perso
nant verba. alias datiuo alias accusatiuo pul
cherrime iunguntur cum accessione ablatiuo q̄
eiūs rei cuius est prestanciā īgenij acumen.

De verbis frequentatiis.

Se penumeo frequentatiua verba que appellat
primituorū verbū a quib⁹ origine traxerūt
significacōez retinent presertim si prima illa
asperiora fuerint ut cōiecto p comicō īnamico
p īmamō. manſito p maneo. īmpito p īmpero

Amplior pro amplectio. Et alia item pene innumerabilia si quādō verbi aspiras, vella contin-
gat. qd̄ eruditōrū iudicō relinquimus.

De prepositione. De.

Per verbis adiecta prepositio psepe contraria mutat significatiōem. ut precor de precor hortor de hortor contraria sūt qd̄ qd̄ in eisdem verbis nō nūq; auget p̄poti⁹ qd̄ vim mutet. disq; nōnūq; idem efficit. ut suadeo dissuadeo.

Ex. et De.

Ex et de composite vehementer amplificant. uē exoro quod ab er et oro deductum significat Impetro. Terencī. in andria Gnata ut det oīo vir qd̄ exoro. Si eq; suadeo significat oratoris officium quod est benedico. atq; persuadeo bene dixisse significat qui est oratio finis Idem impetro atq; obtineo unde et cerebro vnum pro alio ponitue non solum suadeo sed et fatio. per suadeo. et perficio explorata sunt.

Coniunctio aduersatiua.

Plurimū etiam sermonem ac oīonem exornat aduersatio. mō qd̄ qd̄ aduersatiua cōiunctio in dicatio cōiungatur Quod ubi Marcus. Ci. ser uauit; alijq; doctissimi qd̄ h⁹ exēplū sit. Quāq; te antehac diligebam nūc tamē ob singularē virtutē obseruo ac vehementer admiror Nam tria sūt qd̄ quodā sibi inūc ordine iunguntur.

Quorū primū et leuius est diligō. Postremū
admiror qd̄ vehementer ac precipiuū est Et eoruū
medium obseruo quod veneror et colo ex quo
obseruācia reuēntia sīgt h; itez aliud exēplū.
q̄q̄ mīhi sīnt omnū amicorū iocundē ūre. tūc
tamen iocūdissime fuere. Sed antehac. et h p̄
q̄uis collocam⁹ raro. ut q̄q̄ mībi antehac ca
rus eras. sed nunc profecto carissimus es.

Monsolum. Sedetiam.

Adhuc illa duo zorationē p̄veniūtā redūt hī
bi īuicem correspōdēcia quoꝝ alterū est. Nō
solū siue nonmō seu nōtm̄. Alterū est sedetā
am l̄ verūetiam. vt̄ loco etiam poita. quoq; ali
quib⁹ īteriectis Quoꝝ oīm exempla subiectā
Hec etenī res nōsolū mīhi grata est Sedetā
iocūda. M. An. nōmō erat Ciceronis īmīcius. ve
rūetia hostis patrie. M. Ca. nōtm̄ īgēniō va
luit h̄ virtute quoq; floēbat plurimū. Alexan.
nōsolum reliquū orbem subegit verūetiam ip
sum quoq; romanū īmpium cogitabat attin
gere. Et sic. tam et q̄. sibi respondēt ut. tam ca
ra mīhi patria est q̄ tibi iocunda vita. sed fa
cile tu hoc per tē intelliges.

De fillabicas adiediōmibus.

Pro eo aut̄ q̄ ceteri exprimere cōfuerūt p̄o
noībus ad dentes vel te vel met̄ fillabicas adie
ctiones. Ci. potius idem efficit hoc p̄noīe Ipse

ipsa ipsū et illatū fere adiectionū locū optinet
ut Ego ipse magis q̄ egomet. **Tu** ipse ille ipse.
Nos ip̄i vos ipsi illi ipsi ut nunq̄ secus dictū ē

Orationes iterū per pulchre.

Tu mibi familiaris es. Ego te vtor familiariter
tu m̄ amicus es. Ego te amico vtor. tu m̄ magi
ster es. **O**natus dicitur. Ego te magistro vtor
Ego tecum frequenter versor. frequens m̄hi
tecum est consuetudo que sepe conuersationē
significat. habeo tecum magnam amicitiam.
magna tecum m̄hi est amicitia. Et item alia per
multa. ut sunt m̄hi cum omnibus malis viis
inimicitie. Nam rectius dixerim? inimicitie plu
rali numero q̄ singulari.

Vox neutra.

Sed neutra vox ac potissimum in compatuis
nomimbus cum femininū tum masculinū red
dit. ut **Nihil** est homine melius. fere est idem.
Nullus ē homine melior. **Nihil** est hac virgine
formosius. id est. **N**ulla virgo est hac virgine
formosior. Et in ceteris aliquādo fac cōsimiliter.

Munus.

Munus p̄ officio ornatissime dicitur. ut hoc est
amicī munus. amicī officiū. fungor̄ bonī viri
munere. v̄ facio officiū bonī viri s; a p̄tes pluā
li numero cōsimilē habet significacōe;. ut mee
p̄tes sunt v̄l officiū meū est v̄l p̄tinet ad me.

Caueo.

Caueo verbum est. et sepe significat p̄uideo ut
cautū est lege. p̄ūsum significat pornate cum
accusatiōq; iunctū p̄ vito ac fugio usurpāt
eloquētes viri. ut ēpes viri i genij cāuet moēs.

Memim.

Atq; et memim. rectius atq; vñitatus accusatiō
uo iungit q; genituo. ut **Memini** Platonis sē
tenciam. et **Virgilius** in bucolicis. a numeros
memim si sepe verba tenerem. Nec mīrum q;
in hīs que sunt solute orationis **Virgilij** ma
temis attuli testimoniū quē nonsolū poetam
egregie eruditum sed etiam rethorice artis vbi
q; obseruantissimū fuisse constat.

Pemitet.

Pemitet me quid significet notissimū §3 p̄ pazz
vide. usurpat oratioēs a p̄stātes doctrina viri.

Vaco.

Sed idem vaco p̄ sepe verbū varñs construāt
mīb; pōtū haud eandē retinet significacōis vim.
ut **Vaco** huic rei. est. attēdo huic rei. vaco hac
rei. & hac re sum **Vacu**. et id quidē ornatissimū
est. ut **Pom** viri dant operam. ut perturbatio
mībus vacent. id est liberi et vacuū sint ..

Animaduerto. Refero.

Animaduerto a scio. video. a quodāmō intelli
go. et **Animaduerto** cū accusatiō cōstrūtum

in pposita idem sibi vult quod pumio. ut Spes
fipus animaduerit in seruū platonis. id est.
punit seruū platonis. ex quo animaduersio pu-
nitōem quandā nonnūq; significat Atq; idem
Refero tibi hanc rem. est. narro tibi hanc rem
H; refero ad senatū refero ad populum hanc
rem. est. pono hanc rem in cōsultacōne vel po-
puli vel senatus: qui huius vſus verbi apud hi-
storiarum scriptores frequentissim⁹ est.

De valetate casu 3.

Quid: van⁹ quoq; casus eidem verbo iūcti nōne
magnā ac longe diuersā vim habent q̄le hoc
do Bibaculo ad Cesarem litteras Nam danc
bibaculo deferēti ut Cesari reddat ad quē mit-
tunt littere Eas igitur legit Cesar. bibaculus
velut tabellari⁹ quidā defert Nam qui fert lit-
teras consueuit tabellarius appellari.

Litteras dare. Litteras vnas.

Verum ne quid huius nunc ignoretur. Dare
litteras. significat scribere seu mittē illas Nec te fu-
giat q̄ pro epistola dicimus litteras plurali nu-
mero nec obstat poetarū cōsuetudo Et pro vna
ep̄la vnas dicim⁹ litteras Nā id nō cū h̄js q̄ plu-
raliter solū inflectim⁹: plurālēq; ētīnēt numer⁹.
ut vne nuptie. vne bīge. vna memia. Et ut ad
apoiū ēdeā p̄ duab; epistolā dicim⁹ binas litteras
nō aut duas. p̄ trib⁹ eplis temmas litteras.

non autem tres. pro quatuor litteris. quater
nas et que deinceps sunt consimili ratione.

Infinitiva oratio.

Infinitiva oracō p̄ coniunctiva per q̄ pulchra
est ut volo te ad me scribere Cupio te athenas
p̄ficiere. Et illud Terēcianū. Quid facere te in
hac re velim. significat enī. qd̄ velim z q̄ tu in
hac re facias. velim cives ones vnamimes eē.
n̄ veli q̄ vnamimes sint et cordes. Sed hoc sibi
conciñ vbi nullū sit ambigu sermōis discri
men. Neq; om̄no rectū sit. si quis dicat volo te
me amare q̄uis plerūq; id suppositōnis locū
habeat quod infinitū verbum precesserat in
mediaci. utpote p̄ierrū romanos vincere pos
se. & q̄ romani possint p̄ierrū vincere. Sed id p̄
viribus caueat orator qd̄ mō p̄ceptū erat de co
iunctiva atq; infinitua oratione p̄cipue in
absolutis verbis vel vbi alteri casui fuerit ad
iecta prepositio seruandum sit.

Ex. et 8.

Ex. vel E. prepositōnes. pro. ab. vel A. et sepe a
ornate ponunt. ut Audiui ex maiorib; nostris.
p̄ a maioribus nostris. Accepi e tuo patre. vel
etia ex tuo patre Quero ex te & a te. qd̄ est. te
afulo. a te interrogo. qd̄ adūte atq; vñui trade.

Pro.

Pro. p̄posita optime ornatae loco. In. ponitū

a scdm. ut p rosteis v i rosteis p tribunali v i
tribunali Et alia p viribz tuis v scdm viés tuas
p tui m̄geni boitate p virili pte tua & filia.

Sub Aut. Clam.

Sub cōposita aut. clam. dīmīmūcōnem s̄ḡfīcat.
ut s̄b̄ mouit me. permaneo clam et occulte sub
irascor tibi quod est paululū irasco.

Morem gerere.

More gerē pornatū verbū & place significat. atq;
oh se ī. moriger. ra. rū. cōplacens v̄l obsequēs
qd̄ est amato ac amoroso difficile significat
quod institutum plurimū differt.

Consequor.

Consequor pro exprimo pulcherrimum est. ut
non possum ergo verbis consequi verprimere
per litteras cōsequi est. per litteras explicare.

Metuo.

Metuo et timeo v̄ba aliquā multis casibz cōiū
gūt. metuit Cy. a publico odio sibi extremū pi
culū. timeo n̄hi abs te more Mōnūq; absolu
te potē dīo solo sibi iūcto. ut metui pāphilo.
pāphili vite timeo. h̄ hic potē poetic⁹ v̄fus.

Euado.

Euado profio & efficior ornatum v̄fatumq;
est. ut Cy. euafit eloquentissimus. Aristoteles
euafit sūmus philosophus. Cesar vero m̄di
cu 3 Imperator. Et de alijs quoq; similiter.

Fore.

Fore futurā semp habet significacionem et ē idē quod futurū. M. C. i. de oratore iiiij. loquēs de hortē sio quem equidē cōfido omnib⁹ istis laudibus quas oīone complexus es excellētōrem fore. Et crassum fore dicis ego vero esse iā iudico.

Dimidium. et Dimidiatum.

Quid inter dimidiū et dimidiatū interficit nosse utile est. Cum enim dimidiatū sit q̄si in ptes duas diuīsū: nisi aliquid diuīsū sit dimidiatū dīci nō potest. dimidiū vero appellat: nō quod ipsū diuīsum sit s̄: quia ex dimidio p̄s altera est. Non ḡ recte quis dixerit p̄ sententia. A. Vato nis. ut ait Aul⁹ Celi⁹. In noctib⁹ atticis dimidiū librū legi. dimidiā fabulā audiui. Sed dimidiatū librū: et dimidiatā fabulam recte q̄s dixerit. Et dimidiatū quidē exempli causa digi tum appellam⁹. Sed alterutrā p̄ tem dimidium q̄d est Accurate diligēterq; inspiciendū.

Differentia Nominū.

Plurimū autem conducit nos intelligere que sunt nominū dñe ac verborū discrimina. Nā ea quoq; res mirū in modū oīonem exornabit: ut si quis nouerit quā p̄fū. et interfū. inter se verba habeant dñiam pulcherrime dicat. M. C. publicis negocījs nō interfuit solū s̄ et p̄fuit quorū illud significat comitē esse alicuius rei

hoc vero ducem Ego non solū confiteor quod ē
per vim sed etiam p̄fiteor qđ quidem est spon-
te Et apud. M. C. p̄sepe tibi gratulor. mihi gau-
deo Nam gaudem⁹ nobis; gratulamur alijs. Et
tibi ago gratiam quod quidē est verbis. refero
gratias quod est re atq; factis. habeo gratiā
quod est in amo deleo gratiā vbi aliqua ob-
ligacionis vis cernitur. Et alias item optimum
est non ignorare nominū differētias ut a vte-
riori aornatio nostra reddatur oratio. hec ete-
mim res mihi conductit. est. hec res mihi utilis
est. Et quod ceteri plerumq; dicunt. dono tibi
hanc rem. pulchrius dicitur ac splendidius.
dono te hac re. ut Miles nauali corona dona-
tus ast. Sabinos romani ciuitate donarunt. qđ
est; caues fecerunt. quod item dicit Sabinos
romani in ciuitate acceperunt.

De Prepositōne.

Interdū vero et p̄positiō q̄ nominā et casui p̄po-
niē pulchrius venustius q; verbū p̄cessit in q̄
busdā v̄bis; q̄le est illudz̄ si q̄s dicit. So ad te.
ac si potius dicit. adeo te. Et loquor ad te. poti-
us te allo quor. Cedit de vita. decedit vita. Ce-
dit ex humanis rebus. excedit humāis reb⁹.
Et in alijs quibusdam confirmili pacto.

Mimus.

Mimus adverbium ꝑꝑ sepe significat non;

Nōnunque tamen cū positiuo cohiunctū strarie significacōnis demonstrat compatiuū. ut **T**erēcianū illud **F**edria nemo fuit minus imptus ne prudencior. Et sic te nemo minus formosus idē deformior. nemo ē te minus deformis. id ē pulchrior. Et ita de reliquis.

De Accusatio et Ablatiuo.

Quoc̄ies multos aut dies à annos p accusatiū casū dicim⁹. sepe intelligim⁹ temp⁹ et temporis currículum et fere ostiū significat. Sed p ablatiuū significat annoz aliquot sive dierū interiectio intermissionib⁹ Quae ut ait **M**arcell⁹ Optantes rediūs accusatio ut debent. si quid ad secundā fortunā obtineat. Interest igit̄ ita si q̄s dixerit dece annos in re militari versat⁹ sū. an ita decem annis dedi rebus bellicis opam.

Cordihomio.

Cordihomo etiam flexibiliter. **C**ordihominis. cordi homi. ut **P**ristianus inquit significat iocundus. di. do. sicut et frugi. S; satius mea sententia **M**arcell⁹ opinat⁹. dicit enim cordi est uero amo sedet. Nam hec res mihi cordi est. id est. placet. ut **T**heren in An. **T**ibi hee nupcie fūt cordi. **A.** Ci. de pfecto oratore. flumen alijs verborum nobilitasq̄ cordi est. et **L**ucillus p̄be dedarat cum inquit Et quod sibi magnopere cordi est mihi vehementer displacet.

Tantisper.

Tantisper qd̄ fere est tamdiu ornata post se de-
poscit dum. quod ferme est donec ut est illud
Therentianū in Funacho. tantisp te dici meū
volo dū qd̄ te dignū ē facias Ego tantisp mag-
na voluptate afficio dum apud te viuo.

Orationes pulchre.

Tu mihi car̄ es. ego te amo. tu mihi iocund⁹
es Ego te delector Sed oblecto et delecto non si-
militer construuntur Nam dicimus: Delectat
me hec res. sed oblecto me hac re. oblector in
hac re. ut delectabat me Socratē vite integri-
tas. pitagoras sese virtute et doctrina oblecta-
bat. Ego me oblecto eure siue delector. quod est
Iocunde vino rure.

Fero.

Fero hanc rem pacienter vel pacienti animo.
Splendidias dicitur Ego hanc rem facile pati
or. modeste fero et moderate et equo animo. Et
contra significantia aduerbiarut grauit. aer
te. egre moleste. a iniquo animo hec mihi iocu-
da res est. mihi hec res placet econtra mole-
stia mihi hec res est siue displicet.

Affero.

Affero omumissimū vñbū est a qd̄ multis locis vt
possim⁹. ut secūda fortūa affert in voluptatē. e.
me delcat adūsa fortūa affert mihi dolorem.

et dolet mihi. **N**a dicim⁹ ret h̄c res mihi dolet.
n̄ doleo hac re. **S**ed redeo vñ digressus fū. litte
re tue afferūt m̄ voluptatē v̄l admiratōe; id ē
efficiūt ut admiror. affers testimoniū a. testifi
cais. a itē disp̄la ē a vaga hui⁹ vbi obſuatio⁹

Perimde.

Perimde ornatissime postulat post se vel ac. vel
atq; aut totū siml. ac v̄l atq;: qd et habet ean
dem v̄m ret tātum valet sicut tanq;. ut **C**amil
lus perimde atq; oīm sapientissimus. habetur
Teren. cherea perimde ac foret eunuchus et
de hac re satis dicta sunt.

Coeo.

Coeo non solū absolutū est. sed nōnunq; pue
nuste casum habet accusatiūnū absq; pnoine
ut coeo societatem tecū. et h̄inc est illud **A**uli
Celij in noctib⁹ atticis de pitagora de q; ei⁹ cō
forte qd qslq; familie pecunieq; habebat. in me
diū dabat et coibatur societas inseparabilis. si
et eodem pacto **C**icerō aliquādō ē eo verbo vsl⁹.

Mille hominum.

Mille hominū numero singulari significat. mille
hōines. ut mille hominū interiēt a mille hōines
interierūt. mille militū vulneratūz est. a mille
funt vulnerati milites id q; ornatū v̄statūq; ē.

Romina ordinis.

Orđm⁹ quidē etiā significat ordīmē qd oſequiē

secūdus tertius a deinceps alia eiusdem ordinis
nomina. tamen multo ceteris significat principa-
lem. ut hic est nostre ciuitatis unus omnium pri-
mus Sepe etiam significat optimum. sed id postre-
mum raro est in oratorum usu.

Interdico.

Interdico tibi hac rezet non hanc rem. ut in-
terdico tibi aqua et ignis. plimius in epistolam Ca-
ren reges iure quibus aqua et ignis interficiuntur
est. Nunc vero ad reliquias. Neque enim nisi in uita
dimiserimus quae nomina ab numeris numerum
ue spectant in eorum pluralibus genitibus fincopam ef-
ficiemus idque cum uisitatu est tum ad exornandum
perficiet orationem. ut mille numerum potius quam nu-
merorum mille numerum potius quam nummorum
mille denarium potius quam mille denariorum. mille au-
rum. tot milia argentum. Et ita de reliquis. Et
id in genitiis omnium nominum secunde declina-
tionis frequenter efficiuntur. Sed psalmos scriben-
tes a solutâ oratione in nobis solu numeros à nu-
mos a mensurâ significantibus atque in numero eorum noi-
bus ceteris plerisque seruamus in suetudine. ut citra cen-
tenarium numerorum qui per vigenarium duo numeri
intercedi fint. eorum minor precedat et maior sequatur.
Ut hic est unus et viginti annos natus. duos et trigesima
ta annos vivimus. tres et quadraginta dies nau-
gavimus. quatuor et quadraginta annos consumpsi.

Sed ultra centenariū et cītra vigenariū tritū
ac vulgarem seruam⁹ morrem **Quid** aut̄ signi-
ficiat duo de. xx. et duo de. xxx. manifestum est
sed non qui dem q̄ sit in frequenti oratoꝝ vſu.

Indies.

Quid indies. **Non** pulcherrim⁹ sermo estrat
significat p̄ singulos dies ac quotidie sed cum
quodam incremento. ut tua indies crescat vir-
tus. **Indies** homines sapiunt. Stultorum homi-
num indies augescit insania.

De sincopatione verborum.

In verbis tam actionē q̄ passionē significanti
bus: considerare debem⁹ varias vocum inflexi-
ones atq; exit⁹. et modo h̄is: mō illis v̄i pro-
auriū judicō. ut **Fuere** p̄ fuerunt. amarunt p̄
amauerūt. videre pro videris. norim pro noue-
rim. triumpharat p̄ triūphauerat. et de alijs
eodeq; mō s; ne quid fiat ḡtra gramaticae artis
p̄cep̄tes et jura hac via p̄uidendum est.

Quin.

Quin p̄ticula q̄uo exortet incipiat seu increpet.
q̄uo item cōfirmet et interroget satis explora-
tum est. Et nos ea pulcherrime v̄timur cum di-
cam⁹ **Non** possum quin gestiā. nō possum quin
doleam. non possum quin admirer. significat
enim fere non possum me continere ut non do-
leam. Et ita de ceteris consumiliter.

Nihilaci.

Quid illud nōne preclarum est vñi. Locis est
hūc ei multū laeti est gaudio plurimū loci est
trāquillat et Cerēianū illud nihil loci est
segmētū significat enī hec oia vel oportē nos
letari vel trāquillos eē vel voluptate affici vel
nō negligētes ac segnes esse Et in aliis līmōi.

Marim opere sum opere. q.c.

Nonnunq̄ vero duo nomina siue prepositōne
additaz siue non vnius verbī vim refinent ut
Magno ope vel magnope p valde. Marimo
ope vel maximope pro plurimū. maiorem in
modum pro maxime. mirū in modum pro mi
rabiliter. Et item mirandum in modū sed ab
latui casus cum commercio prepositōnis siue
sine eo vim habent aduerbiū. ut i primis. signi
ficiat enim precipue ac preserīam et id greci di
cunt aduerbiū ipsū sed ita appellandū est per
ornate nominib⁹ iungitur. ut in primis erudi
tus. Sed ne a pposito digrediar. paucis inter
dum pro paucū multis pro multum vñmū.
hoc alio loco oportūmus.

Oero.

Ille modus optimus est. ut si quis dicitur sic
quempiam habere aliquem honorem seu ma
gistratū seu imperiū ex noīe hōris eiusmōi a ge
to is. h̄is vñbis cōstituit pulcherrimā orationem.

hoc pācto. hic est rōme cōfūlē se
gerit. Impatorem gerit. Prīcipē gerit et
alia item cōsimilia ad hōscē enim viros rez cu
ra atq; admīstrātiō pertinet

Inter ambulandum.

Visita est et ppulchra sermōnis ratiō ut ge
rundiorū accusatiū preposita inter significā
tōe; ipſi indicatiū ipfectā seu sibiūctiū modi
a dū p̄tūle habeat. ut inter ambulandū hostes
offendi. hoc est dum ambulare. et inter legen
dum ridebas. id est dū legeres Et sic pro vari
etate p̄sonarū etiam exponendū est ut modo
explicauim⁹. Sicut fui⁹ i bucolica Virgilij. in
agendum dū agis. honesta locutio si dicamus
inter canendum dū camis hec sum locutus.

In. pro erga.

In. pro erga et etiam otra pulcherrime est accu
satio preposita. ut meus in te amim⁹. mea in
te benevolencia utrobiq; enim significat erga
Juuenalis inuehit indomicianum Cicerō ha
bit orationem in chatalmam. ibi enim contē
significat.

Apprime

Apprime pro valde recte apponē nominibus
quemadmodum de in primis superius dictum
est. ut vir apprime nobilis. res apprime, vñlis
res apprime ardua. Et ita de alijs.

Res nōmē.

Res vero latū diffusūq; nomē est. s; eo pulcherrime vñmur adiectis possessiūis noībus et presertim huiuscemodi. ut cū dicitur Res bellicares domestica. res publica. res vñoria. res familiaris. res militāis. Et de similibus pariter vñ aliquā significatur institutio.

Prestolor.

Prestolor vñbū qd plexq; poete accusatio iungūt. Cy. anedit dñs multaq; sūt vñba qb⁹ p eā de significatiā et passiuā vñm vñce et actiuaza ut oia pene inumeabiliā. Cy. frequēter i hñs du ob⁹ mō actiuā mō passiuā vñce vñsurpat Assentio et Assentior vñb; q; eað ɔstrucōis forma vñtur. et ipso seu ipitor. in ceteris vero id fit ratiō.

Vñfū vñmit.

Vñfū vñmit p cōtingit ornatissime accipit. Vñsurpacō aut et vñsurpaē nō ita intelligi dñt sicut in risco fulti vñm. sed vñsurpacōnem oratoēs frequēter vñfū vocat et vñsurpaē hñc i frequēti vñfū.

Deficit.

Hoc rei aut hec res me deficit. est. dñe est m̄ hec res. utq; deficit me dies. vita q; primū mōries deficit Sed deficit hac re magis poetarū est.

De nominib; tercī decima cōm̄s.

Nunc aut ne ea que putilia sunt et ornatissima omittam? intelligendū est q; q; tñc decima cōm̄s

tam nominatim ꝑ gem̄tūm sibi res habent similes presertim si gem̄tuꝫ plurālis in iūm exierit Eorū frequenter noiatuꝫ pluralis in is terminari solet raro in es. ut om̄is ꝑ om̄es. mortalis ꝑ mōrles. manis ꝑ manes. manis ꝑ manes Similit ipse quoq; testat̄ Pr̄stian⁹ in is v̄l in es terminata. ut Fortis ꝑ fortes. fontis et fontes. partis et partes. In reliquis rarius id fit que in poetarum v̄nia.

Propediem. ꝑprīmū.

Quedā sūt aduerbia que in epistolis ꝑ marī me cōgruūt sicut ꝑ pediem ꝑprīmū ꝑ cito cōfīm. et item postridie qd̄ multi ignari lēarum et gramatice artis expertes exponūt post tres dies. Sed tu ne eodem ducaris errore. crede postridie significare postero die Et eo pacto .
Ci. accepit et alij eruditissimi viri.

Signa ordinis.

At si quis multa referre velit pro priorē ponat primū v̄l primo. vtrūq; enim in v̄fu est. pro se cūdo deinde. vel secūdo loco. ꝑ tertio preteā vel tertio loco ꝑ quarto qd̄ per raro accidit ad hec v̄l p̄terea vel quarto loco In calce postremū vel postremo et demū sit igit̄ huiuscemōi exē plūm Tria sunt que mihi magnā afferunt v̄luptatē. prīmū enim ꝑ optimum amicū nact⁹ fū Deinde ꝑ singulare tuā erga me testificaris

bemiuolenciam postremu vero q̄ te incoluem
esse intellexi. qua in re id quoq; animadueren
dū. q̄ tres memim⁹ cōiunctiones recto atq;
visitato ordīne que fūt enim. et. vero. sed tu ip̄e
hec omnia et multo plura facile cognoris si C.
scripta. et in primis eius epistolas lecitabis.

Memorie proditū.

Memorie proditum est. significat scriptum est
multa enim talia ornatissime usurpanc. varia
tamē significacōe. ut memorie tradere. manda
re litteris. mandare scriptis. mandare scriptu
rarū monumentis quorū ferme omnū vis est
eadem s; mādaē meōrie aliud fibi videt velle.

Fallo.

Fallo verbū tritū est apud Ciceronem. ut fal
lit me hec res dicimus. fallit te hec spes quod
est frustratur et decipit.

Missum facere.

Missum facere dimittere significās et venustū
et ornatū est. Nam missam hāc rem facio di
micto illam significat Et sic de alijs.

Adhuc et in eadem oratione hec due particule
ne. et quidem. vel neq; et quidem pulcherrime
sunt si quis fuerit recte illis usus Nam cum po
nuntur semper aut aliquid dictū ē aut id men
te concipitur. ut Ne audiū quidem significat
cā exēpli nō solū nō vidi s; neq; etiam audiū.

Aliud item exemplū p̄hie studia democratis
nō modo interimit aut nō modo nō intermittit.
Sic neq; remittit quidem remittere namq; phi-
losophiā est remissius philosophari.

Articulus.

¶ ea quoq; adh̄ibēda ē diligēcia q; si qñ plu-
ra ponim⁹ p̄serim sine copulaōne qui articu-
lus est .ut si idē videant̄ significāē qđ reh̄emē
cūs semp magis colloct̄ in calce .ut tua virt⁹
laudanda p̄bandaq; est. Nā p̄bare ē magis
quod aim̄ fit iuditio. Magistrat⁹ diligē. ama-
re. colere dēm⁹. p̄batissimos viros oēs vēntur.
obseruant. ac admīanc̄. que turpia. obſcena. te-
tra. fed aq; fūt̄ ea fugere et aspnari dēm⁹. virtu-
tis actō officij summa laus est. Nā habet officiū
accessiōne actions. Sed in hñsc̄ ordo quidem
spectand⁹ est q; si tria sint quoꝝ duo pte aī alī
quā significēt. tertīū si est om̄ne om̄nūfue id p-
fecto dēt plerūq; in fine collocari nisi se habe-
rit quodā geneis modo tūc enim ecōtra sit qđ
nunc exēplo liquido ac p̄spicio patefecero ac
p̄oris qđem exemplū est. Om̄is mihi in adipis-
cenda virtute cura. opera. diligēcia. ponenda ē
Est enim cuā solius animi. opa corporis. diligē-
cia vtrūq; compleditur. Item plurimū in repu-
blica industrie latvis. opis. ponēdū ē amicos
diligo. viribus opa adiuvare debem⁹ Alterius

vero exempla ponenda sunt. Non sunt per se
tres commode. diuīcie. voluptates. honores.
Cōmodum enim generis locum retinet cuius
species sunt multe puta quas nunc memorauī
mus. atq; item animalia queq; homines. equi
leones. bonum videntur appetē. Si vero modo
dicto res se habeat et multa sint qd pulchri?
est debet pomin fine jam vero ad alia.

Geminatio dictionum.

Multo siens geminacō in quibusdam: tam no
minibus q̄ ad uerbis tantū valet quanti no
men id simul: a cumq; ut quisquis pro quicūq;
quotqt pro quotcumq; qñtusqñtus pro quā
tuscumq; qualis qualis pro qualis cumq; ut ut
p utcumq; a idquoq; aduerte diligenter.

Accedit.

Accedit pro additur tā vīstatū q̄ pulchrum vi
deri debet vnde et accessio addicō emi significat
Igitur accedit mihi ad meas miseras dolor
id est additur.

Confido.

Non sicut quidam arbitrant̄ nescio quo pacto
p̄struit̄ h̄; iungit̄ alias datiuo alias ablatiuo
caſui et in hijs potissimū versatur que ad mo
dum spectant̄. ut Confido tua virtute. tua hu
manitate. tuo confilio. Et item de alijs huiusc
modi.

Credo.

Credo q̄ p̄ committit ornatissimū est. ut **Credo** si
bi mea consilia. credo tibi grande pecunia. **¶**
grande adiectiuū nomē probe. vel etati cōuenit
v̄l pecuie. **P**ecuie exēpla supra posuimus. s̄ hic
grandior nescire videt. id est videt q̄ nescire
añeat siue etate antecedat. Et hic grandis est
natu. grandissim⁹ natu. significat longeuū ho
minem atq; admodū senem. Et q̄ de natu mē
tio facta est: minor natu iuiores significat. ma
ior natu ornatissime significat seniores.

Parenthesis.

Insuper haud illepid a sit interposita nō nunq̄
m oratōne atq; interiecta paēnthesiſ. ut dēdi
ſi ad me: que mea est ſūma voluptas: ſuauilli
mas ſeas. om̄es amicos: m fallor: plurimū ad
miraris. ſcire v̄līm ex te: ea nempe est amic
ū confuetudo: quid in **A**rci. **A**nthoniū cā ege
ris. et ita demūzte postulāte: nostram oratōe:
eiusmodi interpoſitōibus aspgamus.

Incepit Nescio.

Pec res apud me incepit. fere significat a
aures puenit et noticiam significat rei. **N**escio
hanc rei. ignoror. preterit me. fugit me. latet
me. hui⁹ rei nesci⁹ ſū. ignar⁹ ſum. hec res sciēci
am meā fugit. Et id notato. hoc reliquū est. hoc
reſtat. hoc ſupererit ppulchre et magno cum

ornatu idem significant Exemplum est. Omnia
tibi et natura et fortuna tribuit. reliquum est.
ut bene et laudabiliter viuas Rumor quoq; ē
vulgo et comice dicitur et ornatus sermo est.

Accepio.

Accipere pro audiē et cognoscere perueniste
dicitur. ut **Accepi rumorib; quorum est incer-**
tus amor accepi hominū fama que certo auto-
re confinietur accepi nunc̄s quod nunti⁹ ad
me remisit et qui mittitur assert accepi literis
sive litteras quas plerumq; ab amicis accepi-
mus a ita in alijs consimilibus locis.

Adiectio Ce.

Ronominibus articulrib; demonstratiū
confuerunt oratores addere. & in hīs easi-
bus qui in s. desinunt **Eufomie causa**. ut hisce
hosce hastē: pro his hos hastē.

De loco prepositōnis.

Sep̄p̄e repositio que prepono let postponit
etiam significatio eadem manet a in quibusdā
semper que sunt mecum tecum secum nobiscū
vobis cum **in quibusdam autem non semper**
ut quicunq; quo cum quibuscum te propter ac
etiam propter te idem significat. Et sic quibus
cum id est cum quibus. **Et in hīs potissimum**
ea prepositōnum translatio sit que modo enī
inveniuntur.

Clam.

Clam plerumq; prepositio est: et nonunq; ad
uerbiū: si oratores prepositionē poti⁹ accipiūt
siue iungat ablatiuo. ut Pristian⁹ sentit. siue
accusatiuo qđ opimatur donatus. ut clam me
profectus es id est. me nesciente.

Coram.

Coram cū accentu ī prima fillaba p̄positio ē.
Et quid significet: nemo est qui nesciat. Cū ac
centu vero ī ultima fillaba aduerbium pul
cherrimū est significās. ut ita dicā p̄ncialiter. qđ
frequētissime vici dōcti vtūnē. ut apud A. Ci.
cipio tecū corā iocari. etiā corā tecum loquar.

Aduerbia ī J. O. V.

Multa ad uerbia ī. I. exēcūcia etiā ī ipis ep̄i
stolis pulcherrima fūt. sed hec ī primis. Rūp.
vesperi. belli. domi. Multa item ī. O. ut sero. se
rio. cōfulto. postremo. modo. falso. merito. pre
cario. Ceterā vero ī eodē ericū definēcia: haud
ī frequenti fūt orator⁹ vñi. In. V. vero crebra
fūt: ut diu hui⁹ manifesta significacō ē. interdiu
qđ est qđi ī medie temp⁹. et noctū. p nocte qđ
magis nomen est. vnde die noctuq; dicimus.

Nullus. a. um.

Nullus. a. um. nonunq; p nō p̄esertim. fū.
es. est. verbo adiuncto. ut Nullus sum īter vos
Respublica nulla est quasi non est et extinta

est. idq; ornatussum est.

Presto Sum.

Presto Sum. adsum aut assūm significat et fe
re appareo. a sic idē aduerbiū eiusdē vbi mois
oibus ac tibi puenuste oneratē in eadē quam
mō posuim⁹ significatiā. ut p̄sto fuit m̄ frāt̄ tu⁹.

Licet mihi.

Licet mihi eē bonū virū. et licet mihi bono vi
re esse vtrīq; latine acq; vñitate dicit̄. si id po
sterius magis oratorū est.

Perpetuo. et iperpetui.

Perpetuo et iperpetuum aduerbialiter pro eo
dem eis frequentissime vñmur quod et facile
ipse cognosces exemplis.

Deuincio.

Deuincio v̄bū tū pulcherimū tū p̄cipue ep̄sto
lis ouem̄ significat enim deuincō obligo. i deu
it⁹. obligat⁹ Sicut et sepe obnox⁹ qđ nō solū
trito moē significat qđ notū est s; etiā deuindū
Collo care.

Collocaē apud ali quē bñficiū ē. ali cui bñficiū
facē. ut Apud gratos viros bñficiū collocasti.

Gratificor. Indulgeo.

Gratificor tibi hāc rē. p̄dāē dicit̄ ac vñsurpat⁹
p̄ ḡtū fatio. Indulgeo sane v̄bū ē aptissim⁹ et
splēdiū ornat⁹ quod et dativo iungitur a fer
me significat do opam. atq; ita expōm̄ ut hic

Primo somno indulget. id est nimis dormit. in
mio cibo indulget id est nimis comedit. vino
nimio indulget id nimis bibit. a de alijs consimi-
li pacto. Indulgere etiam quasi concedere est ve-
bum luxuriosum quādā significās dementiam;
et indulgētem parentē appellam? leuiori erga
liberos igēmo qz a ab ignosco pluēimū differt.
vnde Titus Livi? primo ab urbe condita. est
enī ignosco peto remā. et parco. do remā siue
excusatū haleo. Ignosco tibi ergo si quid exē-
pli causa admiseris sceleris. Indulgeo vero ut
multa agere impune queas. quorū verbōrū
discrimen diligentissime considerandum est.

Tantus. ta. tum.

Tantus. ta. tum. et quantus eo mō se habent
in aliqua oīone ut raro alterū absq; altero po-
nat. ut Concio hec tāta est quāta antebac vñ
q; fuit. tu tantū mihi tribū dicis quātum ego
nec agnosco nec postulo. tantū i te est doctrine
quātū i doctrīnō solet esse viro et ita de reliq;

Talis et Qualis.

Qualis et Talis alterutq; crebrime potē. raro
vtūq; Tale solem⁹ setiē bonū virū q subinteli-
ligim⁹. qualē dicim⁹. et cōtra oratorē illustris.
q̄lis alter null⁹ repē. a similia h̄is multa.

Vel. pro etiam.

Vel. pro etiam multis in locis rectissime cōgruit

ut **Wāmbal** fuit īmpator vel omniū prim⁹. tua
eximia virtus ut te amē vel maxime īpellit.

Versor.

verbum ī frequentissimo vſu est veterum ac
disertorum hominū diffusaq; eius verbi signi-
ficantia ac varijs dēm q; potest racōmbus ex-
poni. ut **Versor** ī litterarum studio. ē. do ope-
ram litterarum studijs. virtus circa difficulta-
versatur. est. **Virtus** ī difficulti consistit. versa-
mur ī tenebris. ē. fere sumus ac viuimus seu
quasi stamus ī tenebris. Et qđ est exemplis
superioribus declaratum duos sibi plerumq;
ac frequēt⁹ casus postulat. Nā aut accusatio
iungit preposita. circa. aut ablativo. in. prece-
dente **Ruomā** ante fundum versari ad por-
tam versabatur percuso dicta sunt sed quem
admodum ceteris rebus ita huic quoq; summa
est adhibenda diligentia.

Emmuer.

Nonnūq; due pīculē ornatissime coniugunc
quarū eadem sit vtriusq; significacō. ut **Emmuer**
ro Nā p explenda sentētia altera dūtarat fus-
ficere potest a similiter fin aut sepe dixim⁹ quo
inexplende sententie eo ī loco aut pīcula nul-
la oīno vim habeat Sim enim p se significat h si.

Quoad.

Quoad. p quousq; et p quādo nō min⁹ ornate

ponit ꝑ latine ut volo in urbe esse quoad tu
redreas ita in pluribus locis consummatur.

Suscipere.

Suscipere non solū: quod tric⁹ vulgariusq; est supra se accipe et quodāmodo adducē ali quid. Sed etiam pōnate in epistolis ḡmendatum habere significat. ut Suscepit Ciceronem Cesar in suis rebus aduersis. que utiq; postrema significatio haudq; si q; inspiciat accūracius a priore illa aliena est.

Positiuus cum negatione.

Optima quoq; ratiō est. ut positiuo cuipiā ad iuncta negatio cōtrarij positiui vim teneat atq; significacionem. Et si nō ita plene tñ accuāte il lam expleat cui⁹ rei exempla subiciamus: hic vir est haud iprobus significat enim fere hūc hominē probū poti⁹ ꝑ ipробum habendū eē a Phs haud ignobilis. histrio haud illepidus miles non instrēnuus. Ciuis haudq; malus Nam hjs horumq; similibus rectius atq; vñtacius dicitur queuis laudis cuiusdā est s; q; si diminute et q; si defraudatis laudibus.

Peto hanc rem abs te.

Quod gramicci frequenti⁹ dicūt peto te hāc rem. ornacius nec minus latine dicā queat peto hanc rem abs te et id pulcherrimum Ciceron in epistolis confuerunt.

Confitioꝝ.

Conficioꝝ passiuꝝ voce crebius vñitatū est pro
eo qđ est perio et cōfectus sū. est. consūptus. ut
Nir. mops a miser fame frigoē dolore conficit
Et si ānus. et ate. studio ḡficiē ac merore. laboē.
semo cōfectus Et ita de alijs p multis itidem.

Ablaſiuꝝ.

Ablaſiuꝝ casus non ſolum p̄cipiorum veſuꝝ eti
am nominuꝝ aliorum in oratione cōtinue penūc
preſertim hi qđ fuerit significacō tempis de p̄cipi
pijs quidē manifeſtuꝝ eſt. ut Regnante Octauiu
ano Cesaē parata eſt vniuerso orbi par. quāſi
qđ tēpeſtate regnabat Octavian⁹ Cesar et ali
ud dyomisio ciricusano tiranniſē gēnte grauiſ
fima in ſicilia bella fūt geſta Id eſt quo tempe
ciricusanoꝝ dyomisius tyraṇus erat Sed eo
demq; modo alia quedā ſe habent noia maxi
me vero ſi dignitatū atq; honorū exriterunt
ut Cornelio. galba edilibus. conſulibus adē
in theatro fabule ſunt Quidā addunt p̄cipiū
existentibꝫ nos phibem⁹ qđ ad venustatē
orationis p̄finet addi oportere Et item Scipio
ne ſuile p̄mi deuicti ſunt Scipione impatoē eu
ſa eſt numātia Et reliqua huiusmodi pariter.

Gemītuꝝ.

Licit tam gramaſtre qđ oratorie gemītis quo
cū uiq; caſualiū cū poſſeſſiuꝝ quo cumq; caſu

platis coniunge. qd a Pristian⁹ tēdit ut mea
causa venit et ceterorū amicorū. Neū agrum
et M. An. populatī fūt tuo amico a fratre fig
ficare. Tuū īmpatorēm sectabor et commilito
nē Q noster et fratriis amice sua ille ḡfidit et ci
uiū prudēcia. atq; ita fiat oſtructio ī omnib;
possessiūs. Hinc Terencianū illud meo preſi
dio atq; hōspitis. ac

Su⁹ est hic Cesaris mos.

Idq; penit⁹ īspiciēdū est quim etiā a discreco
nis seu habūdancie causa. solet addi cū gem
tuo possessoris et nominati⁹ possessiūs. ut
fūus est Cesaris mos. id est eius mos et nō al
terius Suusq; est hic Cesaris mons. Suus Ti
ti filius heres ī testamento constitut⁹ est. Su⁹
ut ipse Pristian⁹ qd expomit ad discrecoem ei⁹
p̄nit qui scdm leges fūus non est a sub pote
state patris legitima est. fūus aut et p vnius
cuiusq; p̄prio accipitur quod ipsū apud viros
eloquentissimos frequens est.

Die quarta. Et die quarto.

Die quarta ut Marcell⁹ etiā testis est et die
quarto non idem significat. sed masculino ge
nere preteritū designatur tempus. feminino
vero futurum quod vetustissimi aliter protule
rūt ut sic die quarto p eo qd alit nudius quar
tus designat a nudius tercā a Iude de alijs.

Tui causa.

Tūa causa fecī. et cui causa fecī. ne p̄ter veterū
a doctoꝝ cōfuetudinē aliquid efficiam⁹ int̄ se se
haud mediocriter discernūt. v̄ differūt. Nā tui
cā dicim⁹ si qđ ei ad quē sermōeꝝ vertim⁹ p̄st̄
terim⁹. ut ad Anthonij castra p̄fect⁹ sum qđ ē
tuēdi tui gratia Sed tua cā cum tua ut ita dire
rim cōtemplacōne aliquid alteri prestiterim⁹
Nt̄ tua causa fratriſ tui causam egl.

Differēta gemīū p̄mīū i possēsſiū.

Et q̄e aliquid de hīs q̄ ad possēsſiōēꝝ spēdat̄ lo
cuti sum⁹ haud ab re fuerit eam p̄ferre in me
diū differentiā que inter gemīos est p̄mitiū
a possēsſiū: mei tui sui n̄ri a v̄ri quā tñ Pristia
n⁹ pulcherrime expōnt. vox namq; ē eadē at
vis ipsa longe diuersa: cum gemīus p̄mitiū
simplicem signifīcat possēsſiōne. possēsſiū vero
duplicē. ut mei amīcus. est. meus amīcus Sed
mei filij amīcus. duplicē h̄z possēsſiōne. alterā
meā in filio: alterā filij in amīco. quod eo sub
nectim⁹ ne cū ornātū requirim⁹ verboꝝ v̄m
ignorem⁹ ipsā atq; in errore quempīa iprude
tes incidam⁹ sed instituta prosequamur.

Hec res mīhi in mentem venit.

Hec res mīhi in mentem venit dicitur. et cum
gemīuo huius rei mīhi in mentem venit Nec
in curc ē an p̄ noīnatō ḡtūs posic⁹ sit v̄trūq;

vero non solū poete sed etiā. **A. C.** usurpauit.

Tempus presens.

Oratores sicut & poete psepe pñtibus temporib⁹
bus utunc p pteatis nōnūq; & p futuris. verū
id quidem multo rarius **Sed** econtra haud cre-
bro fit nisi forte inq; verbū qd futuri tempis ē
pñtī loco. vel pñtis accipiam⁹ Sz multa q sup
hjs dīcā possunt i aliud temp⁹ poti⁹ suam⁹.

Similis. Plenus.

Similis a plenus nomina quoq; dativo pñtis
iungitur. & posterius ablativo etiam oratores
ut plurimū ac fere semp genitivo coniungunt.
ut Similis es tuorum maiorū. Dignitatis offi-
cij es plenus. nonnunq; vero sed perraro pro-
feruntur cum superioribus casibus.

De Imperatiuis.

Se penumero maioris significacōis causa. ut or-
natissimē impatiuis mōis iūgicē. qd **Ci.** sepe efficē
solebat qle ē illud. Cura ut vir sis et alio in lo-
co scribens ad filium. effice & labora ut exellas.

Decurrit spacū.

Decurrit spacū. cenatur pañs. prandecetur.
cōsimiliaqz pulcherrime dicūtur. atq; sicut ab
soluta verba interdum obliquis casibus adiū-
gūtur. ita transitua quoq; licet nonnunq; non
solum p gramaticorū more: sed etiā pro orato-
rum cōfuetudine absolute pferre. presertim

vero si q̄ sui passio cū adione ipsa significat q̄ illa
illa sūt. amo. lugeo. video. rideo. metuo. que tñ
si transitua sint: nō nunq̄ absolute p̄ferunt.

Nomina in Bundus.

Que in bundus exēunt non tñ similitudinē sig-
ficant quod pleriq; arbitrant̄. s̄ etiā habun-
danciam quandam potius ac v̄hemētiā. ut
Gloriabūdus: nō tam gloriā similis q̄ ha-
bunde sese v̄hemēterq; efferens quā opimo-
onē elo quētū atq; eruditissiō q̄ hoīm vbiq; te-
stimonie approbatā. tuq; sumiter amplectere
Nā ut reliquos omittā. Aul⁹ Geli⁹ autor pba-
tissim⁹ ex sentēciaq; doctissimi appollinaris: le-
tabūdus dicit̄ inquit qui habūde letus est. Er-
rabundus qui longo et habundanti errore ē.
Et si quoq; ita eisdem vtere nominib⁹.

Fretus. ta. tum.

Fretus. ta. tū. in arte originis & ablato iunctū
pulcherrimū est & significat fere confitū ac mu-
nitū. ut vrā huāmitate fretus. vrā fretus sapi-
entia. non mea virtute fretus.

Cerciorē facere.

Cerciorē facē v̄tate atq; frequēt̄ i eplis v̄fur-
pat̄. nā facio te hac re c̄tiorē. ē. tibi siḡfico hāc
rē. veli ut de tua valitudine me fatias lēis c̄tioēz.

Valeo.

Valeo varia constructione figuratū plurimū

ornatus habet. ut **Bene** hec res se habet. qd ē
fere ut ita dicam. Stat bene hec res. et ita bene
habeo me. Et cum p̄ticipijs bene habens redeo
rure. Et contrariū ad uerbium ei similiter ver
bo iungitur quod est m ale.

De participijs.

Participia se numero tempis futuri ornatissi
me usurpant. ut Scripturus fū ad Ciceronem
lrās. qd est fere debo scribē. Et alia tu ad edes
Craſſi itur es. quasi ire debes. **Ci.** est athenas
prefecturus. est. Debet Athenas pficiſci. Plant⁹
in ciprum traieatur est. fere est nauigare de
bet i cipru. Quod idcirco ita expoſuim⁹. qm̄ Iſ
pprie nauigare. Iſ traſmittere. Iſ solue dicit
qm̄ locū significat. vnde pficiſcamur. Iſ demū
traicere dicitur. quod calcē hinc rathem signi
ficat qui nauī vehic̄. ut **Ci.** soluit Athemis et
in Asiam traiecit. s̄ nostrum ad p̄positū redeū
dūe. Illa igit̄ p̄cipia q̄ a v̄b manāt passiuis
et passiuē q̄ expom̄ debent. ut **Cui⁹** isons aim⁹
est multādus nō est. & multari et puniri nō
debet. Sontes accusandi sunt. debent accusati
ſigſicat. Vir flagitios⁹ tradēdus est in carcerā
Comiciendus est vincula. & alia reliqua expo
nāc̄ ut sup̄ dixim⁹. Nec tñ negādū quim eorūd
p̄cipioꝝ aliaq̄ ratio fit s̄ ea nos mō pſequi
mar ipſenciaꝝ q̄ venusti eloquii reddunt.

Repeto.

Quid Repetō nōne ppulchre ponitur Si quid ei accesserit neq; accusatiū solū casus s̄ a ablatius ut Repetō hanc rem meōria qđ nō tene re meōria significare pmulti extimant sed poti us meōria voluo reminiscor a q̄si obliuionē tra ditā rem rufū meōria iuestigo hoc nos vñ ver bo ornatissime poterimus qñ eodē a veteres elo quētissimi frequēter vñ fūt hinc illud de ora tore Cy. libro cogitatiū a meōria vteā repetē si a Africani a Meno accusatus tribuno ple bis q ab āthiocho pecunia accepisset omodis sine eo vbo v̄fus meōria iquit quirites repetō hunc diem hodiernum esse hanibalem poenū imimicissimū huic imperio vici in terra Africā ac pacem vobis et victoriā peperi inseparabilē vnde captus ingenti voluntate longius in af ricam verbis referēdis progressus sum quā ob rem ad nostrū institutū referat se oratio.

Mori. Viuere.

Optimum factū fuerit ne eisdē aut modis ora tioīs aut v̄bis vtamur. aqđ ab īicio dixim⁹ alio in loco variemus nam varia plurimum probatur oratio et sic veluti quibusdam flo sculis aspergitur ut pro mori dicā obie Mortē appetere Amīmam spirare Vita de cedere Amīmā efflare Vita defugi Rebūs hūamis excedē.

Ex vita migrare. mortem obire. interire occide-
re. res deserere hūanas. et similia et item pro-
uiuere vitam agere. degere etatem.

Ludo.

Et ne figillatum cuncta cōlectar. Illud quoque
hoc loco aimaduertēdum est quod sicut dixim⁹.
Ludo ludum. Pugno pugnā. Seruio seruitutē
doleo dolorem. et consimilia. Ita et interdum
viuo vitam. viuo verū felicem verū miseram vitā
Ut si quis dixerit Qui expeditam virtutē fue-
rint consecrati vel amplexati: hū viuūt beatam
et imortalem vitam Et qui preclarū certamen
certauerit amplissimis donabīcē munerib⁹. Et
qd de varijs oracōmis modis dicim⁹ idipſū de-
singulis partibus dicendū sit ac intelligendū
vt pro oro. rogo. precor. obsecro. obtestor. pro-
quasi. pene. ferme. fere. Reliqua tūpē cōnecta.

Ide genus.

Ide genus pro eius generis. quod fere simile no-
mē exprimit. pulchre ac veritate dicit. ut mul-
ta sūt id genus mōstra de multis id gen⁹ reb⁹
locutus est quod est de similib⁹ a ita de alijs.

Ex sententia

Ex sententia quasi scđm volūtatem et prospe-
re. ut Res gesta est ex sententia quod est. ut
optabamus. Et id tibi euemēt ex sententia. ut
spero et multis in locis consimiliter.

Inferre.

Inferre iniuriam. quasi iniuriam facere. manus afferre seu inferre: est aliquem pulsare. impetum in quempiam facere est ferire aliquem cum impetu et quasi vi adire vel irruere dare quoque veniam pulcherrime est ignoroscere et licentiam concedere.

Ab initio.

Ab initio etatis huius: te amicum habui cognoui que a teneris annis. a paruulis. a primis etatis temporibus. a tenebris. Et greci dicunt unguiculis ab inimabulis ipsis amicitia mihi tecum est et huiusmodi. iniens quoque etas pulcherrime adolescentiam significat.

Ferire sedus.

Ferire sedus optime atque optimis causis et formalium consuetudine significat sedus componebris. ut per sepe idem seu percussum sedus est constitutum ac perfecte compositum.

Est mihi.

Est mihi nomen Scipionem Africano cognomen fuit Cui pago troyano nomen fuit siue erat. et sic de reliquis datuuo casu perusitate atque pulcherrime dicitur que eadem et alios quoque modis dicuntur sed frequenter modos superiores apud eloquentissimos clarissimos et doctissimos viros inuenies. **T**um consuetum

Tritū quoq; aliq; volumus ostendē et quos
in ore populi ē vitimur vñ impsonali verbo fer-
tur vel psonali aiunt. et nōnunq; dicit. Et eis
singul. ut. preponim⁹ a raro. ita. a interdum.
quod. exempla h̄mōdi sunt. Nam Syrentes ut
aiunt: fides debemus aure transire. Et itē nā
ita fertur ut nūsq; sit tuta fides cum ifidelibus
Haud turpe est q; dicitē tumultuantem de gra-
du eius. Nōnunq; quoq; a ita dicim⁹ noctem fu-
pmediā vigilaui. et mediā noctem supuigi-
lamus qd est vltra mediā noctem Idq; et
seru⁹ ipse testatur et quorundam veterū com-
probat autoritas.

Contra sermonem tendo.

Contra sermonem tuū tendo. id est respondeo
tibi. sicut et **T**endo cōtra tuū iter. ē. tibi occur-
ro. s; haud in frequenti vſu oratorū inuenies.

Macte aduerbiū et nomen.

Macte magis audie et est glorie ac laudis ser-
mo. et plerumq; ablativo iungitur. ut **M**acte
virtutis esto. Idq; et poete usurpant. a scripto-
res historiarū. Et demū oratores q sermo ut mē
ti eruditissimi tradunt a sacris deductus est.

Nomina generis a patrie.

Quocies alii cui⁹ explicaturi sumus: siue genus
siue locū. genitale ac patriū nomen effingimus
Qd si securis quis fecerit fortasse latine locutus

est sed ille pide remnis ac inde core ut alii sunt
a Syracusis oriundus non de Syracusis dicendū
est Sed syracusanus Non de Athenis sed Athē-
niensis. non de semis sed senensis. non de dusio-
nibus. atq; in generibus et familiis non de-
cum ablativo vñimur ut multi. sed inde nomine
efficiamus. ut non de stauris sed staurus. non de
grachis sed grachus. non de catulis sed catu-
lus. non de dachis sed dachus Quam quidem
ad rem id merito afferendum sit quod plinius
ipse aiebat q; diuinationes firmas nō habet re-
gulas. sed crenunt terminantur q; ut iphis au-
toribus placet sicut a thauro à thaureo thau-
rum vel thaureū ac thaurīm dicimus a quod
nos dicimus romanos. dicunt greci romanos
quos carthaginenses illi carchidoneos Sed i-
ensis. in us. atq; in as. que ad loca pertinet fre-
quentiores terminaciones sunt. ut albanensis. lau-
densis. veronensis. dusinus. tarentinus. lacedemo-
nius. salaminius. mitilenius. thebanus. syracu-
sanus. arpinas. sarcinas. Alij q; sunt conūdem
noim exitus h; hi frequētiorē vñi celebrant qd
idē a m quibusdā alijs sit q neq; a generis noi-
bus fluxē neq; loci ulli ut Therēcian⁹ cremes
platonic⁹. pdici⁹. giges. soctic⁹. gorgias. q oia
a ppr̄ns pfecta sit atq; originē traxē h; q alia
hac de re dici possunt tu ipē cogitacione amplectē.

Conor.

Conor hanc rem. optime ac venuste dicit. presertim si difficultas sit et ardua: quo pacto. **C**i. se pte vtebatur. ut de pfecto oratore magnū opus et arduū brute conamur. Et studio si quid studi oī effecturi sum: etiā actio pulcherrime iūgit.

Desidero.

Desidero verbum pulcherrime positū est. Nam cum desideriū sit absencium rerū psepe dicim: **D**esidero amorem tuū: licet tu non me ames. Desidero tuam prudētiām quasi sis insipiens aut licet nullam habeas. Et ita de alijs.

Complector.

Complector pdiffusū est atq; ornatum verbum presūm quidē qbusdā adiūtis hac ratione ut **T**e amo ē atq; benevolēcia cōplector. p te amo Cogitatione complector: quod est cogito. et id est aimi facultatis sicut consequor ē rei ipsius.

De gerundiis.

Illud ignorandū quoq; nō est q gerundiis modus ab omni verbo similiter pcreat: si qn nobis foret eo opus. ut **C**antando rumpit an quis. qd valet ut ait **S**eruius dum ei mēatae Et alio i loco actiue dictū ē. ut **C**antādo tu illū vīces. Id efficē oratores atq; usurpare queū.

Quarto precor. Et precor quartū.

Putant nōnulli nihil interesse si quis dixerit

quarto p̄cor. et quartum p̄cor. et sic de ceteris.
Sed maḡ est inq̄ differētia. ut. **N.** varro testis
est. Nam quarto p̄cor locū significat. a tres
ānfactos Quartum vero p̄cor tempus defig-
nat. Caeue igitur diligenter ut perperam hisce
vtatis racōmbus ne quid cōtra veterum atq;
eloquentum morem ac confuetudinē faciam⁹.
Quāa tertium consul ac tertio cosul non idem
figimfiant. .

Ruti.

Sed ne plura sequaznam īfinita pene huius
modi p̄cipi possunt. Id tene memoria q̄ non
rure esse; sed ruri quoq; esse dicim⁹ quod tum
pompeius festus affiemat. tum. **P.** Terentius
comprobat enim ruri sese continebat. Quā
ob rem si qua iam reliqua paucis expediamus
Nam cum pro confitiendis epistolis hec potissi-
mum attigerimus si salutacōnis formulam et
regulam Iduum nonarum kalendarumq; ob-
seruacōnem patefecerim Jure huic paruo insti-
tuto finem ac modum statuerim.

Vale.

Vale igit̄ et salve verda. p. **N.** varionis et oī
um doctissiorū sentētia idē significare videtur qb⁹
nos alias i salutādo alias i execrādo siue exorā-
do vtam Ex q̄ et **T**eren illud ē. valeat q̄ inter
nos discidiū volūt at mortisq; a q̄ mortalij

vita decesserūt quibus nullā huiuscemōi lucis
optare salutem possumus; nōnunq̄ valedici
mus. Et veteres ipsi quōd am eisdem mortuis
idem verbū pro more dicebant quasi nihil am
plius viuetib⁹ cum mortuis futurū esset qm
perpetuū ab eorū conspectu iam discederēt. Nā
neq; valent illi neq; salutē possunt. ob eam
qz rem addunt nonnulli bene aduerbiū felici
ter et si qua alia sunt eiusmōi significācie. Ve
rumtū in epistolis iphis quas plerūq; ad ami
cos mittim⁹. vale in fine dicē cōfueum⁹ absq;
ulla aduerbiū accessiōe. pīmde at qz amicis vi
te salutem ac felicitatē exoptam⁹. Rūd igitur
vale sibi qrat quoque patre illo vtendit nosti

Saluto.

Pro salute autem plerūq; dicim⁹. Salutem di
co. et quē salutare cupimus dativo casui aptis
sime iūgēmus. ut Vale et Cesari dic salutem
Aliaquoq; est salutandi ratio. ut Iube Scipio
nem Saluē. quod est Scipionem saluta. Nam
is modus vim quandā desideriū continet. Et p
antiquorū confuetudine Infinitū modus in
alium transfumitur. ut Iubeo te saluere. id est
Salve. Iubeo te gaudere. id est Gaudē. Quod
vero alij ex mea parte dicunt multo quidem
ornacius dicitur vel meo nomine siue mei no
mine aut meis verbis.

De mensu diebus.

Quotū aut̄ cuiuscūq; mensis diem volum⁹ in
telligi hatis nomis idibusq; notam⁹ Neq; qđ
huiuscemodi sibi velint nūc explicatē osiliū est s̄
qđ pacto oēs singuloꝝ mensu dies ab eis noia
tionē suscipiunt. Quā ob rē in p̄mis intelligentē
est: p̄mos oēs cuiusq; mens dies kalēdaꝝ ap
pellacōe notari scdm q̄s nonaꝝ dies cōstituun
tur Et in alijs quidē mēsib⁹ sexta luce marcio.
mayo. julio. octobri. In alijs autē q̄ta Janu
ario. febriario. aprilī. iulio. augusto Septēbri.
nouēbri. decēbri. Atq; oēs bñ dies qui int̄ ka
lēdas a nonas intercesserūt nonaꝝ ḡnoiacōe
cēsenē: vbi a numer⁹ memierim⁹: a nonas ip
fas a kalēdas. illū ablātiō casu cōstituem⁹. has
accusatiō s; int̄ numerādū a p̄posteo utem
ordine a nonaꝝ dīc ḡnumerabim⁹ ac nomis ex
actis p̄imos octo dies Idq; in quoq; mense
similiter Iduū ḡnominacōe significabim⁹ s;
pari racōe tū ordinis tū admiracōis. Reliquos
vero eius mensis quotquot supfuerint kalen
darū appellatione notabim⁹ qui futuri ac pro
ximi sunt mensis neq; ordinis neq; admiraciō
nis racōe mutata Atq; id omne exemplo illu
strādū est. Sitq; marci⁹ nob̄ exēplo Cū⁹ curri
culū vno ac trigesiō die cōficiē. p̄ma itaq; dies
kalēde erūt marci⁹ Secūda sexto nonas marci⁹.

Tertia. quinto nonas marchij Quarta. q̄rto no
nas marchij Quinta. tertio nonas marchij Sexta.
secundo nonas marchij seu p̄die nonas. a ita i ydi
b⁹ atq; kalēdis Septima dies none eēt marchij
Octaua dies. octauo yd⁹ marchij Mona. septi
yd⁹ marchij Decima. sexto yd⁹ marchij. undecima.
quinto ydus marchij Duodecima. q̄rto yd⁹ mar
eij Tredecima. tertio yd⁹ marchij Decima q̄rta.
p̄die yd⁹ marchij Deciaquinta. yd⁹ etūt marchij
Decimasexta. decimo septimo kalendas mēsis
Aprilis. qm̄ is mēsis prime sequit̄. decimasep
tima. sextodecimo kalendas eiusdē mēsis a sic
de alijs Decima octaua. quinto decimo kalendas
eiusdē Decimanona. q̄rto decimo kalēdas eius
dem Vigesima. tertio decimo kalendas Vicefi
ma prima. duodecimo kalendas Vicefimasecū
da undecimo kalēdas Vicefimatercia decimo
kalendas Vicefima quarta nono kalēdas vi
cesima quinta. octauo kalendas Vicefimasex
ta septimo kalendas Vicefimaseptima. sexto
kalēdas. vicefima octaua. quinto kalendas.
vicefima nona. quarto kalendas Trigesima.
tercio kal. Et nouissimā dies pridie kal. Aprilis.
In ceteris omnib⁹ eadē seruanda est ratio. dierū
aut̄ numer⁹ haud te lateat q̄ i. promptu ē oib⁹.

Pridie.

Pridie autem kalendas. pridie nonas. pridie

ydus dicit et significat ut vetustissimi dicebat
die pristini pro aduerbio heri quod significat
die pristinum. sicut a puenusto moe die crastini
die quarti. die quinti. similiter p' aduerbio. ve
tum nos priscam nimis a horidorem vetusta
tem ubiq; fugere de lemus atq; vita. Ac bene
a predare cesar precipere solebat tanq; scopu
lū sic fugiendū esse inauditū atq; insolēs vbi.

De geminiis mensiis.

Pro geminiis autem mensiis rectius possessiā no
mina finerim⁹. itaq; p' kalendas marchij vnu
stius dixerimus. kalendas marcas. et ita apti
les maias Iunias Iulias atq; quintiles augu
stas seu fertiles februarias Januarias septem
bresq; Sed qd in kalendis nomis ydibus abla
tuo casui iungim⁹ idem possum⁹ in accusatiū
transferre et ad preponē. sed id significat temp⁹
diuturnius ut quarto kalendas februarias de
disti ad me litteras. ego vero ad octauū ydus
Januarias ad te scripsoram. habet enim vim
temporis vehementer hoc posterius.

Conclusio opusculi.

Non igit̄ plura scribā. hec mihi i presenciarum
se se obtulerūt q̄ annotatu digniora visa sunt
qq; tibi multo pl⁹ fortasse adducet q̄ eorū p̄cep
tones q̄ easdē et epis et oracōib; tribuūt p̄tes
quōd penit⁹ eripiēd⁹ ē error atq; ita scīcōdū ē

ut in litteris ipsis apte. & cinne. dilucideq; con-
scribam a nostram sententiam atq; metem q̄
commodissime apiamus. Unde si hec diligenter
tenueris ex infinito pene harū rerū numero
alia quedā nō minus fortasse utilia sed multo
graviora subnectam. Quamobrem ut facias ai-
pidissime studia litterarū completere et que
indies assequeris exercitacionē accommoda.

Ro maior i autē exercitacionē nācīscenda
p̄ceptoz simulā una cum orandi mo-
do lexitare non pīgeat. Sūme igitur pre-
ceptoz et ad eam p̄tem ɔpōsiciōis supioris
p̄tēcū que ad ordinē a collacōe sp̄dat;

Regula prima.

Sepe sese augeat oracioz qd̄ et abundācia fiet
terminorū. ut nobilis. Egregius. magnificus.
a illustris. crudelis. imanis. fur. atq; sacrileg?

Regula secūda.

Verum dignitas attendatur ut que eadem ge-
nere dignitate natura p̄stant min⁹ dignis an-
ponantur. ut viri a femine dies ac noctes fecū.
de res atq; aduersi virtus et vicia.

Regula tertia.

Verba non sint superuacua aut nihil augen-
tia qd̄ vitium qui vitare velit semper gen⁹ sue
speciei anponat ut fratres gemi aīmal leo aīc.

Règula quarta.

Oratio sepe in nomen. verbum. vel adverbium
vehemens atq; egregiu*m* suu dirigat eritum. si
quoq; nomen vniuersale aut illustre id quoq;
in alijs: ut hys darebit exemplis **S**ola virtus
homine beatum facit. q; mihi madasti feci omnia
libenter ac diligenter. fecisti omnia que ante vo
lui accumulatissime. quem magis diligo habeo
neminem. que vie bonus facit laudat omnes.
pompeius vir in omnibus subtiliter consideran
tibus fuit prudentissimus.

Règula quinta.

Oratio frequenter obliqua sit a posterioribus
quoq; recta in constructo incipiat siue id quod
supponit verbum ipsum antecedat siue postpo
nat. Exemplum primi Neminem posse ad elo
quenciam accedere **C**assius orator magnus
inquit nisi quia multarum rerum prius scien
cia instrutus est Exemplum secundi **P**aud eē
vnam ad bene legitimeq; viuendum compen
diosam viam arbitror ut tales simus quales
ab alijs iudicæ volumus.

Règula sexta.

Quia. que. et quod. relativia suis cum antecedent
ibus aliquo intericto struantur. Isq; ea. Id.
relativa immediate post antecedens collocantur. pmi
id sit exemplu **P**latonem ones in primis laudant.

qui ēerū diuinarū ḡmīcōē an̄i alios appariūē
Secundi vero exemplū. Publi⁹ afficanus ſi
qui Cartaginem leges romanās coegit accī
pere: omnes bellorum fummos duces laude
gloriaq; antecessit. patet quoq; id apud Cice
ronē de officiis Publi⁹ Apionem ſive Scipio
nē eū qui Primas appellat⁹ est Affican⁹. ac.

Regula septima.

Inter adiectiuū et substantiuū aliquid penat
dūmō illud primū fit ne oīo ēddat ex eo ob
ſcura ut natuā ſatis apud suas aues virt⁹ eſt.

Regula octaua.

Interdum a relatiuo oratio incipiat nullo an̄i
cedente expreſſo ut que tua moleſtia eſt feren
da equo aio hanc cōcūmeliam indicabis. nec
ſolum in caſu recto ſed etiam in obliquo hac
ratione dicendi viri eloquentiſſimi viſi ſunt. ut
qua aimi prudentia ſemper extitisti nunq; du
bitem omnia te prudenter conſulteq; faciū.

Regula nona.

Non crebre fit concufus vocaliū in pronunci
ando eiusdē quoq; littē crebra vitet repetitō
primi exemplū eſt id omnia amenißime etati
illustrioi. nemo enim ſine notabili auriū offen
ſione poterit huimōi orationem audire Exē
plum vero ſeundi eſt illud Celij poete Pute
tuta tanta tibi te troya tulisti.

Regula decima.

Dic̄io sequēs non inc̄ipiat ab eadē fillaba ī q̄
precedens inīciū c̄perat. ut ille ait dum amor i
mortalis ī te ītegr̄ est Et iterū dicit̄ aut ver
bū sequens non inc̄ipiat eadem fillaba ī quā
terminatur precedens quod viciū magis cui
dens est: cum verbum sequens duas primas
fillabas easdem ī quas verbum precedens fi
nitur: c̄tinet quod Ciceron̄ obiectum est o for
tuna natam me consule romam.

Regula undecima.

Cerebra vniq; eiusdēq; terminatōis viteē repetī
tō. ut fortunatoꝝ optimorūq; rectorum virꝝ ma
gis ꝑ fortuna laudatur.

Regula duodecima.

Māḡn̄ affectus causa exprimendi duplicitē
hoc aduerbiū. Etiam ret consimilia. ut etiam
atq; etiam iterum atq; iterum rogo Interdū
quoq; eadem fere de causa superlativa ī fine
locentur orationis. ut recepi a te munus suauis
simū littē tue quas nup a te recepi fuere mihi
suauissime. rogo instantissime.

Regula terciadecima.

Non vtamur figura que dicit̄ thematis ī
dictiōibus simplicib; ut ī compositis mis
poetarum aut oratorum vñis approbauerit.
In simplicib; a Cicerone reþlendit̄ meius

cum inquit has ad te scriptas luci misim⁹ elsi.
pro lucille emisimus. Qui vero dixerit post re
roꝝ pro postꝝ inq; uicem pro inuicem septem
triones pro septemtriones. Que satis boni vi
ri arbitrio fecit pro satisfecit. et que ad hunc
modū a nob̄ diuidunt non proprie recipiendū
qm̄ a sumis poetis à oratoribus sunt reperta.

Modus orandi et primum
de genere petitionis.

Petitionis loci sūt quatuor. primus quidē ex
honestate constat q̄ in petitione deducitur. Nā
a duplicit honestas considerat aut enim p̄ amī
cis aut pro inimicis. In amīcis quidē satis pa
tet. In inimicis erēplū Junonis facile suadēbit
ut apud Virgilium in primo libro que petit ab
Eolo ut naues Enee p̄dat atq; disyciat quem
sibi cū reliquis tyrannis inimicū appellat. Ibi
gens inimica mihi ac. Secund⁹ locus facilitatē
muneris aut rei continet. Tercius aut locus
sumit ex eo qd̄ nos consequimur ex munē qd̄
petim⁹. Quart⁹ locus versatur que ille a quo
petim⁹ a nobis recipiet si qd̄ petimus oſeqmūr
Quintū locū addē possum⁹ scz si sine arrogan
cia oſmemorabim⁹ beneficia q̄ aliqui in illū a q̄
petim⁹ otulerim⁹. H̄ tñ locus nō ſp applicai pot

Schema predicatorū.

Venit ad me resperi familiarissim⁹ m̄ Jobes

qui cū mī non mō familiaritas atque necessitu
dīmis verū etiā affinitas intercedit rogauntq;
me ut oī studio cura diligētiaq; curarē ne p̄e
fecturā mutinēsem amittet quā ppc modū
secutus eēt Ego vero cū te apud senatū autorī
tate plurimū valē meminisse nullūq; p̄l⁹ pos
se certe sc̄iē statui abs te p̄te ut si qđ vñq̄ ḡtū
m̄ te facturum existimes hoc illud arbitretis.
rogo enī ut Johānē ab emul̄ suis abtretratoī
b⁹q; defendas q̄ p̄fecturā mutinēsem arripere
temptat̄: hoc m̄ in maximo bñficioz cumulo
collocabo. eēt enī m̄ maxio h̄oi failiarē meum
opa mea h̄uc m̄ḡatū obtinuisse etenī raro ma
gistratū expt⁹ es. p̄fiteorq; me tibi p̄petuo ob
noxii i mōlī bñficio foē. s̄ si qđ etiam i me meri
toz m̄tdū oculisti studiū ea quidē tibi sumo stu
dio p̄ vitibus cumulare restituere. Vale.

Aliud schema de locis p̄tīcōms.

Nō potui dulcissiē Mathia efficerē ut nunc ad
te nō perscriberem quāto feruōē quāto studio
quāta demiq; iocūditate i tuis sacris legibz ope
ram hacten⁹ deedit q̄ si mea facultate ut ppul
chre incepit p̄geret paucis post diebus sumū
legum apicem p̄angeret. quia vero hesterno
vesperū quemadmodū pecunījs deficeret incepis
set z mihi retulit admodum vereor ne studi
ūm suūm deserere postponereq; cogatur.

Qd quidē impēdies si ex redditib⁹ tuis quos
hoc āno vberrimos suscepisti sibi sueq; egesta
tū subuenies. fortassis frater tuus qui ut audio
q̄ primū ex asia ad te venit. Nam negotiacōm
fortuna plurimū artifit. lucri sui qd inestima
bile est consecutus te faciet potissimū p̄cipem
n̄ nepotis sui virtutes q̄ plures ab oībus predi
cari teq; in opie sue velle occurere p̄senserit.
Quid inq̄ amabilius. quid meli⁹. aut quid op
tacūs tibi posset accidere q̄ filium leāz petitū
simū moribus eloquencia ac prudēcia magno
pere predictū habere qui domui tue nobisq; fa
miliaritatis et affinitatis tibi vinculo coniun
ctus auxilio. consilio. honori. et glorie esse pote
rit. Itaq; hec omnia tecum mente reuoluas pe
cumiasq; q̄ primū ad eū transmittas. Hoc enī
te scire velim. n̄ si eū tanta egestate laborare vi
dissem atq; eas impensas quas facies tam ne
cessarias et frugī futuras nihil hoc tempoē ad
te scrip̄issem. Quocēstūq; enī aliqd p̄epi qd
honorū ac fortunis tuis potuit ḡducē ac detrahē
nō potui sup̄sedē quin redderē te ceterōrem.

Aliud genus.

Que dicta sūt de genere pētūcōis ad tertiam tm̄
p̄sonam spectat. Aliud igitur est genus pētūcō
m̄s quod sim̄plex appellare possum⁹: cum pro
nob̄ ipsis tm̄mō pētūm⁹. Et istud certe ab eisdē

omnib⁹ modis forma ē licebit qui in p̄ori⁹ gene
re tradiſi sūt preter vnu ſciliſet cōmendacōem
amicī vel iñimicī que honestate rei induci debet
nā cū **H**ic tercia pſona nō m̄cedat fruſtra ei⁹
omendacō fiēt ſed honestatem tamen in hoc
genē nō p̄mittenus nā rem quā petemus pro
nob̄ honestam eſſe demonstrabim⁹ **D**oc vero
ſecūdū genus nullo indiget exemplo qđ ex p̄
mo genē ut p̄diā ū totū p̄deat ſ; ū terciū ge
nus vbi nec pro nobis nec p̄ t̄ia pſoā petim⁹
ſ; p̄ eo dūtaxat ad quē ſcribim⁹ et quicqđ peti
mus ei⁹ cā petim⁹ ſ; p̄ eo dūtaxat ſcribim⁹ **A**p
pellat aut̄ **H**oc gen⁹ adhortacio qđ ſic poteri
mus exercē p̄mo enim oſtēdem⁹ nos fidutia te
muolēciaq; q̄ nob̄ cū illo fit ad quē ſcribim⁹ mo
tos adhortacōe; nob̄ dehortacōe; ei⁹ eī de q̄ ſcri
bim⁹ **D**eide inmoda pferem⁹ v̄l ſi nō fecerit
rē ad quā hortam v̄l ſi fecerit rē a q̄ dehortam
poſtea omoda adducā ū ſequunt v̄l ex re gerē
da quā hortam v̄l ex nō gerēda quā dehortam
poſtremo ocluſionē ſubiciem⁹ ū breuiſ roqab;
m⁹ ut qđ hortam ſi nō omodū ſuū attendē n̄c
ſaltem beſuolentie cauſa id facere velit.

Exemplum terci⁹ generis.

Memini me et patrem tuū miꝝ in modum co
luſſe et clarissimo viro ſumma amoris neceſſi
pudore coniunctum fuſſe q̄ viꝝ cum ingenio

clarus autem vero animi magnitudine prestantissimum esset. Preterea memini me abs te obsequancia quadam singulari complexum ut nihil sit quod ego abs te petere dubitem presertim cum quicquid petitus sim id omne ad te unum perireat. Ex quorundam enim communium amicorum sermonibus intelliXI te disciplinam rei militaris quam meo potissimum persuasi sequi cepas de reliquisse. Hec persuadere non quidem satis miseri poterant: rursum tue ad me quinq; accessissent fratre. Quae sermones quos acceperam plene confirmari: ex quo non mediocrem molestiam suscepI. Te enim sperabam virum rei militaris postquam suum fore quem cum imperatorem exercitus vel legions prefectum conspicere ego mirifice gloriarer quod tibi homini capiendorum studiorum causa fuisset. Spebam te et amicos commodissimum a patrie gloriosum et tibi utilissimum fore atque ita profecto fuisses. Sunt enim studiorum militarii peritis viri et ciuitatum et principum potissimum familiaritates a quibus sepius opida et castella numerissima merentur. Stipendiisque uberrimis ab illis conducuntur. Et quod maximum est immortalitatem glorie consequuntur. et perpetua apud posteros nos sui monimenta relinquent. Si igitur cepta hec studia deserueris nudum te omnibus beatissimorum artium inuenies neque enim mecatum

actibus studiasti neq; litteris opam dedisti. Si
militari tamen discipline primas etatis tue ptes
deuouisti Kurfusq; sequentes annos propulues in
ipsa consumphisti Ruae totu hoc oē temp⁹ amis-
sum inuenies et difficilioes iam erūt amī quos
facile bonis aliqbus omittas Secordie autem
atq; ignauie cōcives tui omnes te dānabunt
qui ex̄cit atq; armoz abs te iam diu suscep̄ta
nunc temē neglexeris Itaq; si quid apud me
amicitie paternē si quid necessitudinis fratri⁹
tui cōlīquic terogo atq; obsecro ne me vanū
tibi p̄fusorem fuisse paciaris sed v̄l tui v̄l mei
causa dimissa nunc aliq̄ diu militaria studia
magnam̄mo recipias.

Aliud exemplum.

Cum nuper Iherosolimas vna p̄ficiemur ea
familiaritas ac necessitudo que inter pentes
nostros semp fuerat et tandem nobis hēditario
quodam mēre reliqua est: roborata ac stabilita
est adeo ut nos inuicem ad bona quelibet in-
uitare et a malis retrahere p̄tum possibile sit
debeamus Sed quia nudiuscēdus ad aures
meas puenit q̄ litterarū studijs posthabitis
honore proprio neglecto luxurie sordibus la-
sciueq; animum applicuisti Qd mihi profecto
molestissimū est ac mentem meam funime ex-
agitat plane misi huic sentencie cesseris et ab

Hmōi vīchīs te retrāxeris priscam de te opīmō
nem existimacōemq; labefactam q̄ primū sen
cīes famīlie ac patrīc de decoi eris a tandem for
tumis p̄digaliter expositis ī mops omnū amico
rum expers presidio miserrim⁹ hominū euades
Solent nāq; meretricule amatores postq; ip
sis bona blandich̄s et dolo abstulerint ad īno
piam vergentes plus ceteris ludibrio habere
Et qđ peius estimo zorūdem egestatem atq; ī
famīam p̄ vicos a totā vr̄bē dilatare. q̄ si hanc
vitam turpissimam quā īstituisti aspnandā
āim īdureris a litterarū studijs a virtutib⁹
opā dedeis hoc tibi polliceri audeo q̄ paucis an
nis elaphis fūmos hōres amplissimās laudes a i
gentes diuicias consequeris. Scio namq; te ī
genio a eloquencia prope preditum singulari
quod qđ ī genīū si sciencīs virtutibus quoq;
accommōdaueris oēs coetaneos tuos āncellē
videare. Rogo igit̄ maiore ī modum si vñq;
tibi rem gratam facere studiū aut efficere ali
quid quod tibi grātissimū sit potero ut tñ mei
gracia ab hac vita turpissima ad honestatē te
familiaq; tua dignum reducas.

Aliud Exemplum.

Precepis quidem meis adhuc optime piāstī
q̄ studēs nihil a voluntate mea alienū cōmit
tere adeo q; et a p̄mis annis te ī studiōfissimū

quidicauit quecumque mihi videlicet honoris tuo glo-
rieque adducere nihil vero minus nuncque te studi-
osum esse scio quod a mea in te benevolentia tuaque ite-
rum in me karitas in multis vehementius facta vi-
deatur. Quia propter quas nunquam iniurias cum principi-
pe suscepisti scis aduersus voluntatem meam
marime suscepisse. Nam et te a dignitate quam
in agro regno geris facile repellere et sedicoris
tu sibi emulorum obrectatione suspectus eris
et familiaribus pene tuis infestissimus eris. te
igitur ab huiusmodi iniurias abstine iubeo
Et ab ipso remiam sapientissime petere. Id enim
si feceris persuaderis sibi indignacionem tuam il-
lam non quidem de industria factam; sed inco-
fulto potius quodam animi calore teque non solum
pristino amori restitueret verum etiam novas
indies dignitates tibi demadabit et sic fere quod
dam pietatis presidio ab obrectatoribus te di-
stinguet. Rue cum ita sint cures diligenter ve-
lim: ut principi supplices si quid stomachatus
de te sit dignetur tibi remittere ne quid etiam
mihi et reliquis familiaribus tuis detrimen-
tibus tue iniuriae affecant.

Eemplū aliud.

Quibuscumque in rebus et auxilio et consilio tuo
opus erat adeo faciliter et benevolum te pre-
bueristi ut quide modo mihi consuleres meque

adiuuares. Verū ne aliquid quidē attemptare
decreuisti quān prius opinōne meam de ea re
prep̄is̄. Ex qua quidē tua in me benevolentia
ac familiaritate tantū animi affectū fiduciāq;
nactus sum: ut nibil mihi ad impetrādum dif-
fīcile videatur: quare nec hoc quidē tempe acq;
escere potero quin ea q̄ honori ac vñilitati tue
coiunctoriūq; tuorū plurimū cōducere possunt
ad te p̄scribam. Nostī q̄ nobilissima tua fami-
lia que p̄ longissima tempa a maiorib⁹ cuius de-
scendit nūc scilicet in te uno conseruat⁹. Igit̄ ad
eam cōseruandam ut legit̄mo matrimonio te
copules oportet. Ex qua quidem copula a solo
les tua propagatur. familia cōseruatur. et maiori
tuorū laus honorq; immortalis reddit⁹. Sim ve-
ro alio sis aīmo majorū tuorum gesta magni-
ficaz virtutesq; quas majores tui magnopere co-
lebant paulo post delevit obliuio fortūe ac di-
mīcie multis fudorib⁹ ac vigilis acq̄site ad exte-
ros deuenient q̄ cūntas tua hoc preclaro gene-
re qđ eam v̄sq; adeo mirū in modū decorauit
priuabitur. Rue nāq; familia tot preclaros ex-
citūs imperatores tot iurisconsultos tot legisperi-
tos tot oī genē virtutis viros preditos reipu-
blice producit. Itaq; ut siūdām te virginī pūl-
cherime legit̄mo matrimonio cura cōungas
ex qua liberos procreare possis. qui ut ipsorū

parētes ciuitati nře a nobis pſertim familięqz
tue viūctis moribusqz nřis ɔfulere valcant ab
emulisqz nostris et aduersarijs possint tueri.

Aliud exemplum

Accepi ſupioribus hjs diebus ex litteris Jo.
q̄ laudum mearum amplificatorem ſimulqz
honorum meorum defenſorem emulis etiam
meis te aduersarii prebuisti preterea in reb⁹
meis familiaribus gerēdis te adeo familiarem
ac facilem prebuisti ac fi res tua propria age
retur Ex qua quidem re ea mihi oblata eſt fidu
cia ut nihil abs te impetrandum mihi difficile
videatur preſerātum cū ea abs te rogo que vñ
litati tue conſerre aliquid poſſunt Credo equi
dem te non fugere qñto tempe ciuitas nostra
obſidione tenetur et quemadmodum milices
prædia noſtra deuastarunt agri desolati relin
quantur et pene omnia ad nihil redacta ſunt
Quam ob rem frumento incipimus deficitē qđ
profecto tāti exiſtimatur ut exiſtimatio vix va
leat pecunia coequari Sed quia frumento ad
modū te habundā ē gaudenter percepi tibi per
fusū eſſe velim ne illud aliquo pacto hoc tem
pore diſtrahas s̄ magis aliud compes ac fru
mento tuo adicias. qđ primum enim ab iſta ob
ſidione liberabimur qđ paulo post futurū ſpero
frumentum tuum ipsum huic adduci facias

et eo p̄c̄o quo libet vendetur q̄d ut facilius
fieri possit me sc̄o om̄ studio et diligētia p̄
virili mea coopatur. q̄d si frumentū tuū nūc
venundare ut ex eisdē litteris didici statuisses
non poteris id percipe p̄c̄iū q̄d decuplum de
curvis tribus mensib⁹ percipes nec aderūt h̄j
mercatores quā hactenus frumentū a te eme
re ubiq; pecunia numerata satisfacere soliti
sunt sed pocius rusticis a vicinis credendū tu
is a hoc creditū ab eis exigere difficilimū erit
Si igitur preces atq; adhortacōnes mee quid
apud te valeant frumentū hoc tempe apud te
venundare non festina sed potius te para ut
q̄d primū hostes decesserint nulla mora p̄cedē
te huc aduehi possit ut a tū pecunā in magna
q̄ntitate p̄cipias a nos tibi familiaritate cūn
di qui fame pene destrudi sumus consolari et
refici possimus.

De consolatione;

Quadrupliciter possum⁹ consolari. hoc ē. qua
tuor ex locis consolacō constat. Primo nāq; ostē
dimus nos eius ad quē scribimus casū dolere
vel nostra vel ipsius vel vtriusq; certa causa.
Secundo ut meminerim⁹ nos ea lege esse natos
ut omnibus fortune telis preposita sit vita no
stra nec recusāndi ea lege qua natū sumus con
ditōne mori. Tertio ne grauiter frāmus casus

quos nullo cōsilio vitare licebit Quarto ut ali
orū euentibus memoria repetendis nihil acci
disse nobis putem⁹ Exempla quoq; gentiliū si
videbit⁹ breuiter p̄misere licebit ut ex ea gen
tilitate quoddam p̄odeat argumentū.

Exemplum.

Casū quidem sapientissimi patris tui peracerbē
tuli qui kalendas Junij m̄ renunciat⁹ est ne q̄
enīm poterā non cōmoueri qui nō minorē p̄fua
dēm ex eius m̄hi morte iacturam factā esse p̄
tibi. Erat enim is m̄hi antiqua familiaritate
coniunctus et rerū mearum diligens admissi
strator. Nescio aut̄ mei potius p̄ tuī causa mo
lestia hec m̄hi illata sit. te enīm ut fratrem co
lo a nō minus pene tibi p̄ m̄hi amoris tribuo
verius tamen dicam vtriusq; me vice dolere.
Atq; ita dolere ut summis lacrimis cōficeret mi
si me cōfuetudo vel potius lex nature prohibet
que docet neminem vitam fuscipere posse nisi
moriendū sibi proponat. et patus sit queāq;
obtulerit fortuna picula equo aīmo ferre. **S**api
entissimq; eū semp existimauī q̄ quoctē casus
euentū videit nulla posse racōne depelli nihil oī
modē meroris inducat morti enī resistē temē
riū est ea nāq; talis est ut differri quidē possit
euītai aut̄ mime. varia aut̄ sunt genera mortis
atq; h̄n incendio illi aquarum suffocatione

bñ cordis calamitate illi miserando feraz impe
tu moriuntur. Itaq; patris tui obitum eo equi
ori animo seres quo magis nature prima mor
tis spē eius interitus accidit. Nam et domi mor
tius est et grandis etate interit ut concessis
se illū nature putem⁹. Nullum deniq; aptius
tibi solatiū inuenies q̄ gentiliū sapientiam si
mul atq; animi magnitudinem ex quibus Ca
tho pro defuncto filio viro clarissimo laudatio
nem habuit in qua reliquis qui ad fun⁹ conc
nerant consolacionis attulit consilia. Quonam
animo. R. fabius consularis viri filij sui obitū
tulerit omnes intelligunt atq; hñ gentiles n̄
hil oimode veritatis sacrosancte fidei hic attin
gebāt: que sola nos pene cogit ad nostrotum
casus fortiter ferendos a quicquid deo placuerit
magnamīmo recipiendū. Rue cū ita sine pecto
ris amaritudines quantope cōmotas q̄ facile
deponas et cōmori quidē p̄priū homini eē co gi
cabis. Sapientis autem et humana natura af
ferat sapientissime moderari.

Aliud exemplum.

Posteaq; m̄ de obitu filie tue renūciatū ē val
de indoliū. Nescio tamē an magis tui causa an
mei quimodo magis vtriusq; nostrum poterās
nāq; eam nobiliorib⁹ hūi⁹ verbis filijs matr
monio copulae at cū antiquis familijs osticherē

affinitatem quod mui tue et familie nostre su-
mum honorem gloriāq; erat allatura **P**reterea
quocienscūq; aut in iudicio aut in senatu iuris
nostrī prosequendi vel beneficij impetrandi
gracia compendum fuerat qui nobis auxilio
et consilio esse potuissent nusq; profecto defuis-
sent **R**uīs nāq; est ex senatoribus cui nunc cau-
sam meam tute committere possim. **E**mimvero
etiam ea que iam diu mihi tecum erat familia
ritas affectioq; in dies augetur tui causa maio-
ri merore confitior. **I**rat namq; filia ipsa labo-
rum tuorum subleuatrie ac in aduersitatibus
tuis solatium singulare. **S**ed quia te ea de sticu-
tum animaduerto meipsum omni solatio desti-
tutum esse arbitror. **N**ece enim minoris molestie
aduersitates tue q; mee mihi fuere. **C**onsolau-
tamē tuum merorem potest q; iste casus non
tibi vni accidit in filia tua. q; s; enim natū hacte-
nus est q; non post aliquot dies vita defunctus
erit mortalitatem etenim dū immortales et na-
tura homībus pmo cūctis animatib; tribuerunt
quorū voluntati nemo est qui possit resistere.
qua ppter ea q; neq; culpa nostra neq; negligē-
cia precedente et illa q; accidunt neq; humana
prudentia valent precaueri equo animo ferri sp-
sipientis habitum est. **N**unquid filius regis
Hyspanie decessit qm̄ tōcius regni spes vnicā

fuit. decessit iterum p̄etoris nostri filius vnic⁹
cui neq; fratres neq; nepotes neq; agnati sup
sunt. In quibus familiæ nomē valeat seruari
neq; enī vicino tuo cuncte diuicis sue opitulari
poterant ut filij sibi supstites relinqueretur q̄
diuicis suis fungerent quas nūc ad extrane
os puenire videbit. Sed quia nepotum tuorū
catherua multiplicata est: multiplicaturq; in
dies in quibus et familiæ tue nomē a maiori tu
orum ymagines conseruabūtur qui et p̄fidio
tuo egent. a ideo nō habes eā tristādī racōnē
quam illi habuerunt. Repelle igitur obsecro
has animi passiones atq; filie tue obitū obliu
omni tradas. Exempla quoq; genālium initari
studeas e quib⁹ Socrates cum filiū extinctum
p̄cepisset non modo equo tunc animo: verū eti
am nūtio ait. Nil noui affers. Ne si genitales hoc
fecerūt in q̄b⁹ nec aliqd fidei lumē eāt q̄ tomagis
nos xp̄iam ea q̄ diuina ex voluntate pueiere i
meliorē pte nob accidisse p̄suadeam⁹: oportet.
¶ Exemplum consolacōnis de reb⁹ amissis.

Doleo quidem vehementissime q̄ edes tue incē
dio pierunt et eo magis doleo q̄ magis anim
aduerto quibus delichis qua iocunditate qui
bus deniq; oblectacōib⁹ in eis sim sepe delecta
tus. Iactura autem quā tu ex eo incendio con
sequeris non min⁹ mibi dolores attulit. Scio

enī n̄ quas impēias a quo laboēs ip̄his edib⁹
cōstruēdis fustulisti Et quā ea inter nos con-
tracta est familiaritas fraternitas q; ut omnia
nostra bona corporalia fortune vijibus subicimē
que arbitrio suo ea administrat illi bona apli-
fīcat illi vero diminuit nō potui mīhi persuadē
ope precū esse si qua preter equitatem et fata
acciderunt ut tāto merore cōficerer. Fatū etiā
semper existimauī ea deflere que neq; humane
subiecta fūt potētia neq; aliq; prudētia quī tue-
miant possunt p̄caueri hanc meā existimacōe;
tibi subicē memēto obsecro tā inumeābilia re-
gna tam p̄cōfissima edificia vites a castella
mēdio aut ruina cē deuastata. Recordaē trop
am que potētia sua ceteris regiomib; domina-
bat edib⁹ pulcherrimis atq; edificijs alias vi-
bes supasse nunc vero desolata. deuastata. q; in
habitabili relīcta est q; si te nō p̄nt cōsolari ac
dolorē tuū minuē saltem hoc te a soleē φ paulo
an̄ dom⁹ isti⁹ viri ignis vi cōhūpta est; simuīq;
pene omnia sua bona; neq; tōt sibi supfunt faci-
tates ut eam valeant reficē. Tibi vero tōt reli-
cte sunt diuicie ut domū tuā non mō reficē verū
p̄dariorem construē potes. φ si nec illud dolorē
tuū leuāt p̄pone ante oculos gentiliū sapiētiā
q; luminis fidei ex p̄tes fuē m̄bilotomin⁹ quecūq;
ip̄his aduersa acciderat eq; aio ferre studuerū;

ꝝ tomagis tū q̄li xpianus religiosissim⁹ es ac
sacre scripture scienç⁹ magnope predit⁹ zde
bes ea que deum immortalem nobiscū et bonis
nostris disponere velle senseris ne dum lau-
dare sed etiā animo gratissim⁹ acceptare itaq; si
oia ista tecū reuolueris istū q̄ nup accidit tibi
casū nō tā molesto atq; inīq̄ animo feres.

Exemplū consolacōis de afflictione corporis.

Accepi equidem superioribus diebus quēadmo-
dum ab hostibus nostris letaliter telo p̄cuss⁹
reuersus sis Et qua quidem re quātū dolorem
aceperim facile existimare potes. Id nāq; rei
publice ac familie tue īestimabilem iactuām
est allaturū presertim cum nullus ī hac urbe
nostra repiatur cui⁹ sapientie tāta exercit⁹ ī
periū tute possit cōmendari qui eum tāta pru-
dentia tāta strēnitate tāta deniq; amī mag-
nitudine valeat gubernare Et quia omnibus
meis ī negocīs ī quib⁹ presidiū consiliūq;
tuū implorandum erat adeo te benignū ac hu-
manum prebuisti ut mīhi prudentie tue vñs
nō minor ac tuis filijs cederetur me tibi ita de-
ūixisti ut a p̄sens dolor q̄ nūc afficeris Et que
cūq; tibi aduersa acciderent nō minorē ī alla-
tura essent molestiam afferuntq; hoc tempore
ꝝ si mīhi accidissent Quimimo deficerem lan-
guore si me lateret hostibus quib⁹ tot a tanta

aerba iniusti a lege naturae permisum esse ac li-
cere vim vi repellere Et huius legis perarato se-
si aliquem exemptum esse Quos enim magis
in hostes seire percipimus hostilium telis in
primis feriri audim? Itaq; hic tuus casus p-
uidodus minime eart Confueeras nāq; imini-
cis te audacissimum prebeb nec alicui cōcedebas
qui te prior eos inuaderet sapientissimum enim
arbitror ut hunc dolorem ad tempus equo am-
mo paciae qui tibi posteritati tue honori & glo-
rie pfecto futurus est pro qua quidem gloria co-
sequenda maiores nostri queuis picula subire
minime dubitabat hñ morte occupati sunt illi
liberos amiserunt. isti captiuū in servitutem re-
dadi ac perpetuis carceribus detentū fame ac si-
si pierunt Is autē tuus dolor ut medici aine
neq; letal est neq; diu te cruciabit Qua ppter
bono sis animo paulopost priori valitudini deo
fauente restituē imitari studeas clarissimorum
gentiliū exēpla ex quibus ex turnus eneas sci-
pio africanus & q̄ pluēs alii pro republica &
gloria sequenda. si nec gentiles a deo aliquā
remuneraconem sperabant mortem obierunt.
q̄t magis tu qui credis eos qui p fide xpiana
& republica moriuntur inter sanctos & dei electos
computari debes hanc tuā molestiam q̄ mortis
comparacion. minima est libertissime perpetu-

Exemplum consolacionis de peste.

Vesterno vesp̄i quo Ioh̄es noster adueniēat
is me cōciorē reddidit pestis discriminē Bono
miam admodum misere inuafisse q̄s profecto
mīhi sūnum dolorem attulit Statui nāq; ydi
bus may illuc p̄ficiſci a ſtudium meū ceptum
perficere Ibi enim viualium maior copia do
ctorum legentū maior diligentia ſimulq; peri
tia et ut omnia breui complectar ſermonē am
plior facultas ſtudendi preſtolat Pretēa plu
rīnū egre fero tot mīhi preceptoēs famliaēs
ac amicitia coniunctiſſimos mortis miserante
periculo ſubiectos fore a eo magis tui gratia in
dolco quo te antiquiori amore mīhi comunitū
ſcio Rūia vero hactenus omnis ferme vtalia
hac detestāda peste laboāuit atq; omnia gym
nasia aliena pene a ſcolaribus deserta relata
ſit puto aut flagello dei aut ex aeis aut regiōis
corruptionē omnem nostrā regionem moleſta
ri oportere cui flagello ſola Bonomia ſupēe mī
mīne poteāt Rūia etiam intelligo legis diuine
ac nature preceptis modis omnib⁹ nos tenet
neq; ipſis aliquid ratione poſſe reſiſtere ſtultū
arbitratus ſum āmodo peſtem tam nephariā
ac detestandā lugere Te vero quē lectura quā
hoc āno iſtīc optinē meruisti diſcedē nephas
eſſet maiorem in modū obſecro obteſtorq; ut

Eadem dade tuū animū perturbari nequaçq; finas
nēq; enim cuē tue ac molestia a si te consumeret
ad aeternū purgandū pestemq; expellendam ali
quid cōducerent. Sint tibi exemplo Clarissimi
vici Juris cōfulti qui toto anno ferrarie a lectio
mībus nunq; feriati sunt a tñ illic pestis īuale
scēbat a longe plures Indie q; Banomie intel
erūt. animaduertas demiq; vba oracij q; opta
tam metā cursu ptingere cupientem multa fer
re oportē dixit tamen in q; fidei lumen nullū vi
gebat. tu autē religionē cristianā ppteris si tec
mentis tue oculis subicies hūq; pestis discrimē
ymo mortis pculū aspnandū facile existiabis.

Eloquētissimū ac p̄cipiū oratione artis Do
ctoris Augustini Senēc. De varū loquēdi
ēgul Orādiq; modis Tractat⁹ finit felicē

Quedā Quarām p̄cepta de Studendi ordine
ad J. M. ferrarie Leonellum scripta ī fine
cuiusdā ad eū epistole. Incipiūt feliciter.

Tigit̄ a absens studia tua Leonelle p̄m
cep̄ si nō re ac consilio iuuen opēq; ferā.
regulas quasdā a veluti studendi ordinē breui
bus pponā que a Manuele chisolora virtutis

Et doctrinæ magno percepī cum in litterarū via
ducē se m̄ p̄bebat. **T**rimū quidē non intror
fū à sub lingua legētē immurmurare s̄ clarioē
vōe p̄nūqā ē iubebat. **S** p̄ceptū cū ad digesti
onē ɔduce ferat h̄n q̄ nature ac medicine cau
fas tenet etiā ad intelligēdū meliusq; p̄cipien
dū nō pūū adiunctū afferre: cū aures ipse q̄fi
ali⁹ extrinsec⁹ sonet metē moueāt q̄ ad ognō
scēdū acrius expūscitēt. **T** cū finitū v̄bū abitū
terminatāq; s̄tentāz quā alij clausulā alij p̄d
dū vocāt. attentiorib⁹ oculis aimoq; p̄curere
Cui⁹ sensū si prima offlitione legēdo capesset.
tecū repetens. sumāq; cogēs. vñū in aspectū ac
mētis intuitū colliges. S̄m p̄mis cōgressib⁹ ut
legēti p̄se p̄fit. sensus in dāgatus obaudiet. te
clausq; tenebit. se gradū reuocabis fōres ut sic
dicā pulsabis. q̄ v̄l rogitat⁹ ad intelligēdum
pateat aditus. Quia in re tue tibi a cuparie ca
nes imitāde fūt q̄ cū repres ac stipulas lustrā
tes auē in dāgime p̄na minime nocte fūnt. reli
gere denuo iubēt ut qđ prior elicē neqt impe
tus. secūda excūiat agressio. **T** Protin⁹ vbi
pluēs vñi cui dā destīmatas capitī clausulas eo
dē p̄cureris mō ac diligēcia p̄usq; altez lectio
pmoueāt in locū receptui cauend⁹ erit a lecto
rū sumā tecū tacit⁹ recognosces nunc v̄bū ex
verbō s̄ sensū cāusp̄ exprimes quasi corpus nō

membra circumscribas. **T**o si intelligendū
quicq; aut ornate dictum; aut prudenter a offi-
ciose factum aut certe responsum ad instituen-
dam ornandamq; vitam pertinens offendere;
ut id memoriter ediscas suadebo. **I**dq; ut recor-
dacioni firmius intrebat tenatusq; seruetur
non satis erit dixisse semel. Verum de more pī
thagoreorum qd interdiu didiceris reminisce-
dum erit vesperi a aliquo defuncto mensis die
erit preceptorum omnium renouanda memo-
ria. **T**irmande quoq; memorie vehementer
proderit si quem diligenter. quo cum lecta con-
ferat a in lucubrationum tuarum partem com-
municationemq; vocaueris. **N**e c nāq; recor-
dacionis via atq; natura est ut mers esse nolit
a fatigacione leuetur m̄dies.

Vas ad res salubre probatumq; prestat con-
flium. ut quotiens lecitandum est paratum
teneas codicillum tanq; fidem tibi disposita-
rium in quo quicq; se lectum annotaueris de-
scribas et sicuti collectorum catalogum faci-
as. **P**am: quotiens visa placita delecta repe-
re costitueris: non semper tot de integro reuol-
viēde sint carte: presto codicillus erit qui sicut
si minister strenuus et assiduus petita subici-
at. **N**e adeo fructuosa apud maiores studio-
rum paretes a alumnos habita est industria

cū alij pmultū tū vero Plinius noster nullum
legisse tradiē eo dīcē quin dignas ānotatu res
escripsēit. **E**t si vel tediū vel lectōis iterrupcō
ne i codicillū q̄ lo quor ānotāda trāscibas
ip̄edimēta fuerint; puer alijs ydone⁹ et musa
rū familiaris; quales pleriq; repiunt. huic ip
si p̄ficiēd⁹ op̄i ex misterio adhībēd⁹ **A**ccēde
bāt quedā nō īcōmode huic sane precepōm
regule. **S**i cū alij s̄gruat oſiōſis. ſibi vero per
immōrēles occupacōnes exercēdi tempus dene
get omisi preſerim cū m̄ needū exploratum fit
q̄ grata tibi futura hec ip̄a pferant que fortas
ſe ſupuacanea adiudicatus ſis. ut ſi quis am
bulandi leges ac precepta daturus īcessum
motūq; ab ſimistro v̄l dextro pede fieri oportē
hoc v̄l hoc pacto dicat: a tardū aut celerem re
ātūq; aut obliquum exponat. **N**erimde me cō
ſinebo et cū ſatis verboꝝ datum fit aures tuas
amplius obsurdaē deſinam. **Vale Mi Rex.**

De ordine ſtudēdi Tractatū ſinit feliciter.

